AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 50-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 16-tą GRUODŽIO (DEC.) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

University of Ill. Library URBANA, ILL.

Trumpai Apie Viską

Rašo Jonas Valaitis

Lietuvių Radio WHOM, New Yorke, Vedėjas

Lietuva su Estija šiomis dienomis ruošiasi pasirašyti prekybos sutartį. Tokią sutartį su Latvija Lietuva jau pasirašė.

Daugelio valstybių pinigų vertei sumažėjus, Lietuvai sunku biznį daryti, nes jos prekės pasidarė brangesnės. Tuo budu kai kurie Lietuvos finansininkai dirbtinu budu siulo lito vertę sumažinti. Tačiau daugiau nuomonių yra už lito pastovumą.

Ar žinote kokį rašytoją Sovietai pripažino geriausiu sovietų rašytoju?

O-gi, anglų šekspyrą, pažymėdami, kad jis ir pirmasis sovietų rašytojas.

Rageliuos, Rokiškio apskrity, įtartas vagystėje pasikorė Kastas Lašas.

Lietuva su Rusija susitarė per Lietuvą vežti ir Lietuvoj apdirbti 300,000 kilometrų miško. Mišką apdirbs Klaipėdoj.

Lietuvos paštuos dabar galima užsisakyti jau Anglijos laikraščius.

Kauno miesto burmistrui Graurogkui išreikštas nepasitikėjimas. Burmistru norima paskirti Merkį, buvusį Klaipėdos Krašto Gubernatorių.

Paramount filmų bendrovė užsakė Lietuvos muzikams parašyti Lietuvos meliodijų filmoms.

Lietuvoj įvedama pradžios mokykloms nuo sekančių metų 6 skyriai. Gimnazijose tuo budu panaikinamos I ir II klasės.

Lietuvoj dabar yra 133 akcinės b-vės, su kapitalu 80 mil. litų. Užsienio kapitalo Lietuvoj yra 4 mil. litų.

Klaipėdoj pradėta statyti Vytauto Didžiojo vardu lietuvių didelė gimnazija.

Šiandien svarbiausias Šiaurės Europoje klausimas susijungti Skandinavų ir Pabaltijo valstybėms, nes nesusijungusioms numatomas pavojus.

Per pereitą mėnesį Šiaulių apskrity įsteigtos naujos 7 mokyklos.

Vidgiriuos, Tauragės apskr. Olendrienė nužudė savo seserį Girskaitę.

Aleksote ruošiamas statyti Dariaus-Girėno paminklas. Tai bus jų muziejus, kuriam bus lėktuvas, visa medžiaga, o virš to aukštas bokštas. Paminklas bus vienas puikiausių.

Lietuva su Uruguajum pasirašė sutartį išduoti nusikaltėlius.

Už išdavystę amerikietis Karosas savo laiku buvęs nuteistas mirti, vėliau ilgus metus kalėti, dabar iš kalėjimo paleistas.

Vilkavišky suimtas Pijus Matukaitis, pradėjęs deginti Vilkaviškio miestą.

Lietuvos spauda rašo, kad Sovietų Ambasadorius Londone pareiškė, kad Rusija be Pabaltijo valstybių negalėsianti gyventi, dėl to jau jas reikėsią užkariauti.

Už 200,000 litų Belgai nupirko Lietuvos ąžuolų.

Kitais metais Lietuvoje ruošiamasi pastatyti pusantro šimtų naujų mokyklų.

Lietuva susitaria su Amerika gabenti į mus savo degtinę.

Lietuvoj pradedamas leisti anglų kalbos prekybos žurnalas.

Ketvirtadienį poniai Trečiokienei gimtadienį paminėt Newarke surengta pramoga.

Bedarbiams gelbėti Brooklyne įsteigtas kliubas. Jo nariai lietuviai yra p. Labanas ir Kasmočius.

Buvusi brooklynietė p-lė Valentina Paltanavičiutė, buv. "Amerikos Lietuvio" leidėjo duktė, ketvirtadienį Bostone susivedė su p. Minkum. Jaunavedžiai žada apsigyventi Brooklyne.

Brooklyne mirė 6 m. Margarieta Matonis. Laidojo p. Radzevičius.

Ir Lietuvoj pradėjo pasekti Amerikos piktadarius? Anądien iš bankininko Vailokaičio piktadaris reikalavo 10,000 litų padėti kapinėse, arba, jei to nepadarysiąs, Vailokaitis pats atsidursiąs į kapines. Tačiau Lietuvos policijai į tą įsikišus, piktadaris nieko nepešė.

Skulptorius Pundžius pagamino Dariaus-Girėno stovylėles. Lietuvos Aero Kliubas tas stovylėles dabar atliedina ir metalines pardavinės.

Paryžiaus spauda rašo, kad Vokietijos Hitleris su Lenkijos Pilsudskiu slaptai tariasi užgrobti Lietuvą ir Austriją. Gandai, žinoma lieka gandais. Bet kad to galima tikėtis iš lenkų ir vokiečių, tai ne naujiena. Del to musų tautai reikėtų daugiau vieningumo, o ne tarpsavinių rietenų.

Kinijos Peking Gazette šiemet švenčia 1000 metų amžiaus. Tai antras seniausias pasauly laikraštis. Per tą laiką to laikraščio 1797-niems redaktoriams nukirto galvas, daugiau už tai, kad jie neįvertino kiniečių mandagumo.

Lietuvoj šiomis dienomis vienas kiaušinis tapo brangiausiu. Ir kek manot įvertintas? 700 litų! Mat, Universitete buvo studentų valdybos rinkimai. Vienas studentas metė į agitacijos plakatą kiaušiniu. O studentas beturtis, ir gavo stipendiją. Dabar stipendijos negauna. Na, ir Kaunas pagarsėjo, kad atrastas brangiausias kiaušinis.

Dažnai mes bėdavojam, kad perdaug poetų. Tai niekis, dar turim mažai. Ana, japonai tai supoetėję. Vienam laikraščiui paskelbus kontestą, poetai prisiuntė net 115,000 poemų.

Gretu laiku iš Panevėžio į Pajuostę numatomas pravest plentas.

Bullitt Pas Kalininą

Maskva. — Suv. Valstijų pasiuntinis William Bullitt pristatė savo pasiuntinystės popieras Sovietų Sąjungos pirmininkui M. Kalininui. Bullitt perduodamas popieras perdavė ir nuo savo šalies prezidento Ruzvelto linkėjimus. Taipgi pareiškė džiaugsmą ir pasitikėjimą tų dviejų didžiulių respublikų taikingo sugyvenimo. Sako: "Aš visuomet stovėjau už tų dviejų šalių draugingų ryšių panaujinimą ir džiaugiuos, kad mano troškimas išsipildė".

Kalininas atsakydamas į Suv. Valstijų pasiuntinio p. Bullitt pareškimą, patvirtino jo kalbą, sakydamas: "Aiškiai matau jusų, pone, pasiuntini, gerus norus link draugingų ryšių užmezgimo Sv. Valstijų su Sovietais, džiaugiuos, kad jus turite progą but pirmu pasiuntiniu musų šaly, kas neabejotinai parodo tų dviejų šalių draugingų santykių užmezgimą".

Rytuose Neramumas

Maskva. — Sovietų spauda be pabaigos leidžia gandą, kad Ramusis vandenynas netrukus susilauks kariškos audros. Japonija rengiasi kariškiems žygiams. Tačiau ir rusai nesnaudžia. Ką-tik dabar paskelbtame Stalino dekrete, urmu raginama prie skubios rytų kolonizacijos, kad padarius neperlaužiamą drutvietę prieš japonų antpuolius.

Amerikiečių Organizacija "Labija"

Manoma, kad jau keli tukstančiai Amerikos lietuvių yra grįžę į savo senąją tėvynę Lietuvą, čia baigti savo gyvenimą. Daugeliui amerikiečių lietuvių Lietuvoje nesiseka įsikurti tiktai todėl, kad jis patenka į neįprastas jiems sąlygas, netur kur gauti gerų patarimų ir panašiai. Žinome, kiek amerikiečių, karštų patrijotų, apsivylė 1919-1923 metais, kada jie stengėsi padėti atstatyti nepriklausomąją Lietuvą. Del sąlygų nepažinimo, del vokiečių pinigų žlugimo ir kitų priežasčių, daugelis jų prarado turtą ir grįžo į Ameriką keikdami Lietuvą. Dabar padėtis šiek tiek yra pagerėjusi, nes ir valdžios ir visuomenės įstaigos jau yra gana pusėtinai susitvarkusios, lengviau ramesnės aplinkybėse kas reikia sužinoti ir taip toliau. Bet vis delto nėra geros organizacijos, kuri grįžusiems išeiviams butų visai sava, visai artima, kuri tikrai suprastų grįžusiųjų dvasią ir reikalus. Be abejo, tokią organizaciją Lietuvoje geriausiai gali sukurti patys amerikiečiai lietuviai. Malonu pažymėti, kad nors dabar, nors labai pavėluotai, tokią organizaciją stengiamasi sukurti. Jai vardas busiąs duotas Lietuvos Amerikiečių Bsolija, sutrumpinta: "Labija".

Neseniai įvyko žymesnių amerikiečių susirinkimas organizacijos steigimą aptarti. "Labija" numato įsteigti Kaune amerikiečių lietuvių kliubą. Vėliau mano Kaune ir kituose miestuose steigti "Statybos ir Skolinimo Draugijas" (Amerikos "spulkų" pavyzdžiu), kurios padėtų "Labijos" nariams lengvomis sąlygomis įsigyti namus ir ukius. Toliau, norėtų pastatyti Lietuvoje amerikiečiams lietuviams didelį viešbutį — bendrabutį, kur galėtų senesnieji amerikiečiai lietuviai, neturintieji artimesių giminių, praleisti po gimtosios šalies dangum savo gyvenimo pabaigą.

Žodžiu, "Labija" turi gražių sumanymų, tiktai linkėtina juos įvykinti. Išrinktas Lietuvos Amerikiečių Brolijos steigiamasis komitetas: Pr. Rimkus, Dudas, V. K. Račkauskas, K. Kuosaitis ir K. Ambraziunas. Komitetas paruoš organizacijos įstatus ir netrukus žada sukviesti Kaune didelį amerikiečių susivažiavimą organizaciją galutinai įsteigti.

Paraguajai Apgali Bulivijonus

Montevideo, Uraguay. — Paraguajiečiai paėmė bulivijonų tvirtovę Samaklay, Chaco srity ir veržiasi gilyn Bulivijon link Saavedra tvirtovės, kad neduoti bulivijonams perorganizuot savo kariuomenę. Paraguajiečiai paimdami Samaklay tvirtovę paėmę ir 600 žmonių belaisvėn.

Uruguajaus prezidentas pasikvietė Paraguajaus užrubežių ministerį Benitez ir Bulivijos Casto Rojas, varde Pan-Amerikos konferencijos, pakvietė juos prie padarymo karinių palaubų. Manoma kad ir prezidentas Ruzveltas pasiuntė porą telegramų kariaujančiom Pietinės Amerikos respublikom, kuriuose jis kariautojus kviečia prie taikos.

Paraguajaus respublika turi 161,647 ketvirtainių mylių plotą su 836,360 gyventojais, o Bulivijos teritorija daug didesnė — 514,155 ketvirtainių mylių plotas su 2,861,212 gyventojais, tačiau karėje nelabai jai sekasi.

Hitleris Paskyrė Vokietijai Regentą

Berlynas. — Patirta, kad Hitleris pasirinko princą Aleksandrą Ferdinandą Hohenzollerną, vienatinį sunų princo August Wilhelm, ketvirtojo sunaus ekskaizerio Wilhelm, kaipo Vokietijos regentą ir Hitlerio vietininką. Tai yra Hitlerio atsakymas į klausimą kas valdys Vokietiją, jei prezidentas Hindenburgas ir kancleris Hitleris mirtų. Hitlerio asmeniškai pasirinktas princas yra 21 m. amžiaus ir jau du metus tarnauja nacių smogiamiesiems buriams. Jis, kaip ir tėvas, priklauso nacių partijai.

Esą pradžioj rugsėjo mėn., Hitleris pasišaukęs princą Aleksandrą pas save ir įsakęs apleisti smogiamuosius burius, kad prisidėti prie reichswehro, Vokietijos profesionalės armijos. Princas tuojaus prisidėjo prie reichswehro paprastu kareiviu ir dabar tarnauja Berlyno priemiesty. Jis per keturius metus bus stropiai laivinamas karinių dalykų, pirm negu jis bus paskelbtas Vokietijos regentu.

Lietuvos Valstybės Iždo Skolos

Šiemet valstybės iždo skolose įvyko gana žymių atmainų. Pradžioje šių metų vidaus ir užsienio skolų suma siekė 153 mil. litų. Liepos mėn. 1 d. iždo skolų buvo tiktai 144 mil. litų. Vadinasi, per šių metų pirmą pusmetį valstybės iždo skolos sumažėjo apie 9 mil. litų. Šio sumažėjimo svarbiausia priežastis yra dolerio kurso kritimas. Del to sumažėjo tos skolos, kurios buvo užtrauktos su ta sąlyga, kad jos bus grąžintos doleriais. Be to, per šių metų pirmą pusmetį valstybės iždas grąžino skolų virš 4 mil. litų. Iš šios sumos vidaus skoloms tenka tiktai 24 tukst. lt., o visa likusi suma — užsienio skoloms. Naujų skolų šiemet iždas visai neužtraukė. Tiktai. Amerikos Jungtinių Valstybių ir švedų degtukų monopolio skolos padidėjo 193 tukst. dolerių, pridėjus prie pagrindinės skolos dalį neišmokėtų procentų ir amortizacijos. Procentų už iždo skolas šiemet išmokėta 575 tukst. litų; iš kurių tiktai 2 tukst. lt. už vidaus skolas, kiti — už užsienio. Taigi, per šių metų pirmąjį pusmetį valstybės skolos sumažėjo apie 10 milijonų litų.

Valstybės iždo skolos šių metų liepos 1 d. buvo tokios:

	1932 VII. 1.	1933 I. 1
Skola Amerikai	6.460.000	6.380.000
Skola Anglijai	1.000.000	1.000.000
Klaipėdos Okupac. Skola	2.500.000	2.300.000
Lietuvos Laisvės paskola	14.700.000	18.500.000
Degtukų monopolio skola	43.400.000	42.000.000
Valdiškų statybų skolos	14.000.000	19.700.000
Trumpalaikės skolos	1.500.000	2.900.000
Vidaus skolos	2.000.000	2.500.000
	143.700.000	153.100.000

Kas Pasauly Dedasi

Pasaulyje per vieną valandą įvyksta įvairių įdomių dalykų. Taip per valandą gimsta 5,440 vaikų, miršta 4 630 žmonių ir 15 žmonių yra nužudomi. Per valandą iš žemės iškasama 122,000 tonų akmeninių anglių ir už apie 18 milijonų litų aukso. Automobilių fabrikai kas valandą pagamina po 700 automobilių, bet tos pačios mašinos suvažinėja 17 žmonių. Už darbo valandą kinietis darbininkas gauna 15 centų, o New Yorko elektros trusto prezidentas 700 litų. Telegrafas per valandą perduoda 1,114,000 telegramų, o žemė per valandą nuskrieji 1,776 klm. Kas valandą žemė du kartu sudreba.

Federalinė Valdžia ims $2.20 taksų už Degtinės Galioną

Washington. — Prezidentas Rooseveltas ir kongreso vadai susitarę uždėti $2.20 taksų ant galiono degtinės. Tas taksas turės uždėti kongresas. Pirmiau buvo projektuojama imti $2.60 už galioną, bet prezidentas nusprendė, kad tai yra peraukštos taksos. Žemesniomis taksomis norima pašalint butlegerius. Bet ir imdama žemesnes taksas, federalinė valdžia turėtų apie $400,000,0p0 metinių pajamų.

Muitai ant importuotos degtinės bus daug aukštesni, galbut apie $5. ant galiono.

Lietuvis Ristikas ir Lakunas

Jack Gansonas, žymus lietuvių ristikas, kuris Amerikos Lietuviui bendradarbiauja, dabar mokinasi orlaivininkystės srity Oaklando mieste, Bay Aerodrome, Kalifornijoje. Gansonas jau yra pramokęs gerai orlaiviu skraidyt, apart skraidymo, jis studijuoja ir orlaivių mekanizmą.

Filma iš Lietuvos Gyvenimo

Šiuo metu yra filmuojamas Klaipėdos kraštas. Pirmoje eilėje daromos gražiausiųjų vietų — pajurio, įstaigų, istorinių vietų — nuotraukos. Tai bus medžiaga dideliai kulturiniai filmai iš Lietuvos gyvenimo. Ji bus išleista lietuvių ir anglų kalbomis ir skiriama Amerikos lietuviams, iš kurios jie galės geriau pažinti savo senąją tėvynę. Tsb.

Užsienio Turistai Lietuvoje

Kitų valstybių piliečiai, norintieji atvykti Lietuvon, turi gauti musų užsienio atstovybėse arba konsulatuose įvažiavimo vizas. Taigi iš to, kokiam skaičiui asmenu musų atstovybės ir konsulatai išduoda įvažiuoti Lietuvon vizas, galima sužinoti, koks skaičius užsienio keleivių ir turistų aplanko Lietuvą.

Per šių metų pirmą pusmetį įvažiavimo Lietuvon vizų buvo išduota 11.173 svetimšaliams. Šitame skaičiuje vykusių pas mus į kurortus ir kitas poilsio vietas (daugiau Klaipėdos kraštan) buvo 3.265 asmens; vykusių prekybos reikalais — 2.943 asm.; ekskursininkų — 2.161; vykusių darbo ieškoti — 227; valdininkų tarnybos reikalais — 173 ir vykusių įvairiais kitais reikalais — 2.404 asmens. Be to, tranzitu vykti per Lietuvą vizų buvo duota 4.118 asmenų.

Apskaitoma, kad visi šitie svetimšaliai, lankydamiesi Lietuvoje, išleido apie 2.700.000 litų. Jeigu prie šios sumos pridėsime 300.000 litų, kurios gavo iš šitų svetimšalių musų užsienio atstovybės ir konsulatai už duotas jiems vizas, tai gausime 3 milijonų sumą. Taigi iš užsienio turistų apsilankymo Lietuva turi gražaus pelno. Todėl ir reikia stengtis sudaryti Lietuvoje tokias sąlygas, kad tų užsienio turistų lankytųsi musų krašte kuodaugiausia. — Tsb.

Naujos Akcinės Bendrovės

Per šių metų pirmą pusmetį Lietuvoje įsisteigė 7 akcinės bendrovės su 4.125.000 litų akcinio (šėrų) kapitalo. Iš jų, 4 akc. b-vės su 925.000 litų kapitalo veiks pramonėje, 2 b-vės su 200.000 litų — prekyboje ir 1 b-vė su 3 milijonais lt. — kredito srityje.

Iš pramonės b-vių, viena b-vė gamins kaliošius, botus, batus, batukus ir kitus įvairius gumos išdirbinius; viena b-vė gamins vaisvandenius ir kitus gazuotų vadenų gaminius; viena b-vė gamins muilą ir įvairius chemijos išdirbinius ir viena b-vė leis laikraščius, knygas ir kitus spaudos organus. Iš prekybos b-vių, viena ves prekybą elektros prekėmis ir viena — popierio prekėmis.

Kredito akcinė b-vė su 3 mil. litų kapitalo yra Kooperacijos Bankas, kurio pagrindinį tikslą sudaro teikimas trumpalaikių kreditų ukininkams ir ukininkų kooperatyvams.

Reikia džiaugtis, kad ir šiais sunkiais laikais steigiamos akcinės b-vės, kurios sutraukia į kruvą smulkius kapitalus ir sugeba atlikti stambesnius ukiškus darbus. — Tsb.

"Amerikos Lietuvio" Skaitytojų Žiniai

Dariaus-Girėno kalendoriai jau vieniojami į dudeles ir adresuojami. Šią savaitę gaus visi tie Amerikos Lietuvio skaitytojai, kurie yra pilnai užsimokėję savo prenumeratas ir nuo kurių gavom krasaženklius padengimui persiuntimo lėšų.

Taipgi prašytumem savo gerbiamų skaitytojų gaut Amerikos Lietuviui naujų prenumeratorių, kurie, jei dabar užsirašytų, taipgi Dariaus-Girėno kalendorių gautų dovanai. (Platesnį apie Dariaus-Girėno kalendorių aprašymą rasi ant 3-čio puslapio).

Am. Lietuvio Adm.

Išardytas Klaipėdos Krašte Slaptas Susirinkimas

Šiomis dienomis policija užklupo vakare Jugnaičiuose pas ukininką Storost slaptą Neumaninkų susirinkimą, kuriame dalyvavo virš 20 žmonių, jų tarpe ir krašto seimelio narys Domasch bei Šilutės apskrities gyvulių kvdytojas Dr. Endrėjas. Susirinkimas buvo sušauktas po priedanga "Wintersilsės", tačiau apie tai per visą susirinkimą buvo labai mažai kalbos. Policijai pavyko surasti susirinkimo vietoje įvairios nacionalsocialistiškos literaturos, atgabentos iš Vokietijos ir čia draudžiamos. Toliau policija rado mašinėle surašytą Dr. Endrejačio kalbą dviejuose egzemplioriuose, kurią Dr. Endrejat šitame slaptame susirinkime laikė. Šita jo surašyta kalba yra griežtai atkreipta prieš Lietuvos valstybę ir nepaprastai šmeižia ir teršia visą lietuvių tautą, kaip klaipėdiškius lietuvius ir lietuvius didž. Lietuvos. Šitame Dr. Endrejat koncepte randasi vietų, kur lietuviai skaitomi antraeiliais žmonėmis. Kitoje vietoje suminėta visa eilė vietinių lietuvių veikėjų pavardės. Jie pavadinti išdavikais, kuriems reikia atkeršyti. Kitoje vėl vietoje kurstomi gyventojai prie žemės išdavimo darbo (Landesverrat). Visa Dr. Endrejat kalba yra nepaprastoje piktoje ir kiršinančioje dvasioje laikyta. Valst. saugumo policija veda stropiai tardymus. Pastebėti dar verta, kad susirinkimo vietoje rasta uždrausta Lietuvoje knyga, kuri priklauso seimelio nariui Domasch.

PAŽVELK!

Šis Amerikos Lietuvio No. yra:

50 — 33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jusų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvio skaitytojai nevilkintų savo prenumeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todel prašome savo prenumeratą pasinaujint

Šiandien!

LIETUVIAI AMERIKOJ

Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ KAMBARIO PLANAI — Į LIETUVĄ

Taip. Musų paminklinio kambario planai jau įduoti Lietuvos kelio pirmosios stoties viršininkui, p. Balučiui, ir eis tuo keliu tiesiai į Lietuvą, į Kauną.

L. K. Fondo Komiteto net penki nariai, — kurie galėjo važiuot ir nepaisė užsimokėsią savo kelionės lėšas, — spalių 30 d. nuvažiavo Washingtonan pas Lietuvos atstovą, nuvažiavo ir Pittsburgho Universiteto tautinių kambarių viršininkė ponia Mitchell įteikė jam musų busimo kambario planus ir žodžiais išdėstė kambario rengimo klausimus: kas, kaip, kur ir del ko.

Toksai greitas planų įdavimas Lietuvos Pasiuntinybei buvo galimas del to, kad Amerikos lietuviai vasaros metu subruzdo ir sudėjo virš tukstančio dolerių sumą, del kurios reikalingumo mes atsišaukėme pereitą pavasarį. Ta suma buvo reikalinga del dviejų svarbiausių dalykų: 1) kad lietuviai butų Universiteto valdybos pripažinti kaipo tikrai pasiryžę įkurt savo paminklinį kambarį, 2) kad tuo pačiu laiku butų galima faktinai pradėti kambario rengimo darbą.

Planų įdavimas Lietuvos atstovui yra ofisialė to darbo pradžia. Dabar ir mes žinosim, ir musų istorija rašys, kad spalių 30 d., 1933 m. prasidėjo tikrasai darbas. Planams ir paaiškinimams nuėjus į Lietuvą, teks Lietuvos artistams menininkams praleisti kelis mėnesius savo darbams: piešiniams, modeliams ir t.t., kad musų kambarys butų išmargintas lietuviškais marginiais ir lietuviškomis spalvomis.

vomis...

Tuo tarpu mes privalom labiau ir uoliau sukrusti su savo aukomis; privalome neužmiršti viens kitą pakurstyti prie sukėlimo pilnos sumos, — 5000 dolerių,— taip, kad be jokių partraukų kambario rengimas eitų iki pat to darbo galo.

Iki šiol aukavo daugiausia ne inteligentai. Dabar tai jie pasirodys. Be abejo.

Advokatai, išlaimėję savo klijento bylą, numuškit kokią dešimtinę nuo savo pietų ir atsiųskite Kambario fondan. Daktarai, ką dedate į šalį po dolerį nuo resepto, siųskite tuos pinigus L. K. naudai dabar. Dentistai, netraukit danties be tos minties, kad dalis honoraro reikia pasiųsti L. Kambariui. Kunigai, redaktoriai, leidėjai, ką neišleidot pinigų be reikalo, tikėdami, kad reiks remti L. K., dabar aukas duokite. L. K. Fondo Komitetas jums, redaktoriams, dėkingas už malonų skelbimą Kambario raštų, bet neatleidžia jis nuo aukų: priims jas Kambario Fondan.

Biznieriai, nelaikykit kasdieninio pelno procento, skiriamo Kambariui, dabar surokuokite savo ledger'ius ir siųykit gražiasias aukas L. K. Fondui.

Visi lietuviai, parupinkite aukų, aukelių, nuolatos, be užsimiršimo.

Money orderius ir čekius rašykit: Lithuanian Mem. Room Fund, arba Liet. Kambario Fondas, adresuokit: V. Zamblauskas, 31 Minooka Street, Pittsburgh, (10) Pa.

L. K. F. Spaudos Komisija

Brooklyn, N. Y.

"VIENYBĖS" ŠĖRININKŲ KOMISIJOS POSĖDIS

Sekmadienį popiet įvyko "Vienybės" bendrovės šėrininkų paskirtos organizatyvės komisijos posėdis. Išrinkta laikina valdyba ir nutarta keliatas svarbių organizavimo reikalų nutarimų. Į valdybą išrinkta pirmininku, V. Vyšnius; iždininkų, J. Šlikas; sekretorium, J. Antanavičius; organizatorium-reikalų vedėju, D. Klinga. Sekantis posėdis įvyks antradienį, gruodžio 19, Jaunų Vyrų Kliube, 425 Grand St., Brooklyne. Pasitarti su Trustee "Vienybės" atpirkimo reikalu įgaliotas Klinga. Pinigų dalis jau sudėta ir toliau dedama. Komitetas įgaliotas iš galutinai pasižadėjusių pažadėtas sumas surinkti. Čekiai turi buti išrašyti iždininko p. J. Šliko vardu. Sudėtieji pinigai nebus naudojami lėšoms, bet eis į geležinį laikraščio fondą. Lėšoms padengti nutarta surengti kokį parengimą. Posėdis buvo gyvas ir entuziastiškas.

Reporteris

Waterbury, Conn.

REZOLIUCIJA

Atstovai Connecticut valstijos draugijų, įvairių pažiurų, kurie susirinko svetainėje, 48 Green gatvės, Waterbury, Conn. lapkričio 5-tą ir 26-tą dieną, 1933, išreiškė didžiausį pageidavimą, kad sroviniai ginčai tarp lietuvių, reikale Juozo R. James-Janušausko skridimo į Lietuvą, butų likviduoti greičiausiu laiku.

Jie pasitiki, kad Amerikos visuomenės veikėjai paims pavyzdį nuo Connecticut valstijos, nes Connecticut valstijos veikėjai, be skirtumo pažiurų, remia minėtą patriotišką darbą.

Yra matoma, kad tuli laikraščiai atakuoja šį pabriežtą ptriotišką darbą (tai yra: minėtą skridimą per Atlantiką), bet nežinomas jų tikslas. Jie neva nuduoda, kad vien socialistai vadovauja, bet kaip Connecticut valstijos atstovai ištyrė, tai komitetas yra susidėjęs iš visų srovių. Delegatams atrodo, kad šis tikslas yra be-partijinis, tai visi lietuviai turėtų jį remti, be jokių ginčų.

Conn. Val. Aviac. Dienos K-tas,
Olga Ažunariutė, rašt.

Nuo Red. — Mes pelnai sutinkam paremt Janušausko transatlantinį skridimą Lietuvon, ir manom, kad kiekvieno lietuvio yra prievolė tai daryt. Džiaugiames, kad Connecticut valstijos lietuviai tame darbe veikia bepartyviškai. Tačiau Connecticut valstijos aviacijos dienos rezoliucijos komisija nepasako, kas atstovauja katalikus ir tautininkus Chicagos socialistų suorganizuotoje transatlantinio skridimo sąjungoje. Amerikos lietuvių kolonijose transatlantinis skridimo pasirengimas daugiausiai remiamas bepartyviškai, tiktai to bepartyviškumo truksta pačiame sąjungos centre — Chicagoje.

So. Boston, Mass.

AMERIKOS-LIETUVIŲ DEMOKRATŲ SĄJUNGA

Massachusetts valstijos ribose pradėjo veikti nauja organizacija — The Lithuanian-American Democratic League of Massachusetts. Jos tikslas yra suorganizuoti visus lietuvius piliečius į vieną tvirtą ir drausmingą politišką kuną.

Seniai tokia organizacija buvo lietuviams reikalinga. Nors mes turime keliolika tukstančių balsuotojų, bet politikoje neturime jokios reikšmės. Retas kuris lietuvis patekdavo į valdišką vietą. Kitos tautos kurios stojo į politiką organizuotai daug daugiau yra laimėjusios.

Buvo lietuvių kurie yra statę savo kandidaturas į valdiškas vietas, ir nors mes lietuviai esame pratę remti savuosius, bet musų jėgos buvo persilpnos, musų vadai perdaug pasitikėjo minioms. Taip kaip kovos lauke, žymiai mažesnis skaičius drausmingų ir organizuotų kareivių gali lengviai išsklaidyti didžiausias minias neorganizuotų žmonių, taip ir su mumis yra buvę šios šalies politikoje.

Musų priaugančioji karta yra skaitlinga. Daugelis musų jaunimo yra baigę aukštesnius mokslus ir yra pilnai prisirengę užimti valdiškas vietas. Be musų organizuotos pajėgos jiems yra sunku prasimušti į viršų. Mes privalome jiems padėti. Mes privalome organizuoties ir bendromis spėkomis iškovoti saviškiams tą proporciją valdiškų vietų kuri mums priklauso.

Amerikos Lietuvių Demokratų Sąjunga yra vienintėlė organizacija, valdžios legalizuota ir Demokratų vadovybės užgirta, kuri gali mums padėti. Todėl kiekvieno lietuvio piliečio gyvenančio Massachusetts valstijoje pareiga yra kuoveikiausiai tapti jos nariu ir žiurėti, kad jo visi šeimynos nariai turi 18 metų ar daugiau butų nariais. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje privalėtų buti įsteigta vientine kuopa.

Demokratų partijos principai yra mums artimi ir Demokratų vadai yra mums prielankiausi. Stodami kartu, petis į petį, su jais mes daugiausiai laimėsime. Ką mes galėsime atsiekti priklausys nuo to kiek narių mes turėsime. Juo daugiau narių, tuo didesnė bus musų įtaka ir tuo labiau partijos vadai atkreips domės į musų reikalavimus.

Nėra nei vieno piliečio kuriam kada nors nebutų reikalingas stiprios savosios organizacijos užtarimas ir pagelba. Šios organizacijos tikslas kaip tik ir yra užtarti ir padėti savo nariams visuose reikaluose.

Laikina Sąjungos raštinė įsteigta po Nr. 455 W. Broadway, South Boston, Mass. Į valdybą įeina Advokatas Juozas Čunys, pirmininkas; Daktaras A. F. Budreskis ir Mykolas Venis vice-pirmininkai; Jonas J. Romanas, sekretorius ir Jonas S. Meslis iždininkas.

Sąjunga neturi tikslo paveržti darbą iš kitų organizacijų ar su jomis konkuruoti. Jos tikslas yra ant tiek skirtingas nuo visų dabar esančių organizacijų, kad ji tiktai užpildo spragą ir dapildo musų lietuvių organizuotą veikimą.

Demokratas

Lietuvos Kariuomenė – Lietuvos Laisvė

Paskelbus Lietuvą nepriklausoma valstybe, iškilo reikalas turėti savą ginkluotą jėgą, kuri gintų kraštą nuo svetimųjų visokių pasikesinimų. Anų dienų vyriausybė išleido į tautą atsišaukimą, kuriuo kvietė visus, kas tik gali ginklą nulaikyti, stoti į tėvynės gynėjų burius. Žmonės šį balsą išgirdo. Metė arklus, šiltas pastoges ir vyko ginti savo kraštą. Lietuvos kariuomenė pirmomis dienomis nekaip atrodė. Lietuva tada neturėjo nė ginklų, nė drabužių. Visi, kas stojo kariuomenėn nešėsi ką galėjo kartu. Vieni buvo apsivilkę kailiniais, kiti pilkomis sermėgomis, treti gerais apsiaustais. Vieni buvo apsiavę batais, kiti naginėmis, treti medinėmis klumpėmis. Ateidamas, vienas atsinešė karišką šautuvą, kitas medžioklinį, trečias revolverį, ketvirtas kardą, penktas vel dar kai ką. Daugelis atjojo savais arkliais, pabalnotais ir nebalnotais, dažnai vietoj balno sulankstytą maišą pasidėjęs. Marga tada buvo Lietuvos kariuomenė, kaip genys, tačiau drąsi, sumani, ištverminga. Ji pajėgė sumušti tris galingus priešus trijuose atskiruose frontuose, kovas nulatos laimėdama. Yra daug gražių atsiminimų iš tų dienų, kai musų kariuomenė kurėsi ir pliekė priešus. Iš jų galima suprasti, kokia dvasia buvo ją tada apėmusi ir kaip pritarė jų žygiams visa visuomenė. Keletą tokių atsitikimų paduodame, kurie kalba daug ryškiau, negu gražiausi pagyrimai.

LIETUVAITĖS DIDELIS PASIRYŽIMAS

Didžiojo karo gale, žlugus Rusijos imperijai, tarnavę jos kariuomenėje lietuviai pradėjo spiestis į kruvą, žadėdami organizuotai grįžti į Lietuvą. Tokia grupė buvo susidariusi ir tolimame Sibire, pasivadinusi Vytauto Didžiojo batalionu. Omsko lietuvių visuomenė, suprasdama bataliono uždavinį ir norėdama paskatinti, padovanoja batalionui didelę, gražią šilkinę vėliavą su išsiutu joje vytimi. Po šita vėliava lietuviai kariai žadėjo grįžti ir sudaryti Lietuvos kariuomenės pirmąsias eiles. Jų svajonės betgi neišsipildė — batalioną išblaškė bolševikai, dalį karininkų žiauriai iššudė. Betgi vėliava Lietuvą pasiekė.

Šį bataliono garbės simbolį parvežė lietuvaitė Elzbieta Kakernaitė. Ji, pamačiusi, kad bolševikai viską išplėšė, vėliavą, tą didžiausią bataliono brangenybę, paslėpė po savo rubais ir nei kvočiama, nei mušama neprisipažino kur ją padėjusi. Ji vėliavą išslapstė ištisus metus, besibastydama Sibiro tyruose, bešaldama koncentracijos stovyklose, kiekvieną minutę statydama save pavojun. Toks jos pasiryžimas ir ištvermingumas nustebino visus, bet kartu ir nudžiugino, nes ta vėliava yra atgimusios Lietuvos kariuomenės pati pirmoji vėliava. Ji dabar kabo Karo Muziejuje, Kaune, primindama lietuvių karių tragediją šaltame Sibire, vienos lietuvaitės didįjį pasiryžimą, paskatinusį ne vieną kitą pasekti jos pavyzdžiu.

PIRMASIS KRAUJAS

Lietuvos kariuomenė neteko pačių pirmųjų karių ne fronte, bet karui už nepriklausomybę dar neprasidėjus. Nors Lietuva nepriklausoma valstybe buvo paskelbta 1918 m. vasario 16 d., tačiau vokiečiai viešpatavo joje dar pusantrų metų. Pirmi Lietuvos kariai žuvo nuo jų šuvių.

Buvo tai 1919 m. sausio 11 d. vakaras, Lietuvos kariuomenės burio A. Panemunėje vadas, pasišaukęs 5 vyrus, įsakė jiems vykti saugoti Raudonojo Kryžiaus ligonines. Tie penki ir išėjo. Pasiekę Vytauto prospektą, jie staiga išgirdo šuvius ir kol spėjo suvokti, iš kur jie paleisti, pastebėjo, kad du iš jų tarpo susmuko negyvi ant gatvės grindinio. Kilo triukšmas. Pasirodė, kad į lietuvius karius šaudė girti vokiečiai iš vieno viešbučio. Tie du žuvusieji tai Juozas Kalasiunas ir Antanas Zambacevičius. Už Lietuvą iš kariuomenės tarpo kraują praliepo jie pirmieji. Tai aukos vokiečių žvėriškumo ir keršto, nes Lietuvos kariuomenė trukdė jiems plėšikauti ir skriausti nekaltus žmones.

Auksas Lietuvos Žemėje

Gerokai prieš karą, liuoslaikiais kaimo seniai, pypkes šiulpdami, pasakodami viens kitam apie užkeiktus katiliukus, apie užkastas Napoleono skrynias su auksu ir kitokiomis brangenybėmis. Toms pasakoms vieni tikėdavo, kiti numodavo ranka. Atsirasdavo ir tokių, kurie mėgindavo kasinėti tas vietas, kur nuo senų senovės vienas kuris buvo pastebėjęs liepsną ar vaikščiojančias "žvakutes".

Ir iš tikrųjų, paslėpto žemėse aukso kai kas rasdavo, praturtėdavo. Taip antai, garsusis Šiaulių fabrikanto Frenkelio senelis, nusipirkęs netoli ežero sklypą ir jį bekasinėdámas, atradęs didelę ąžuolinę skrynią, kurioj buvę daug prancuziško aukso. Ta skrynia buvusi užkasta Napoleono kariuomenės, kuri 1812 metais rusų sumušta bėgo per Lietuvą.

Netoli Zarasų vienas smulkus ukininkas, beardamas lauką, užtiko pilną katilėlį rusiško aukso, kurį esą dar senais laikais užkąsęs lenkas dvarininkas Sesickis. Iškasęs auksą, ukininkas nuo rusų kariuomenės pabėgęs Amerikon ir ten puikiai įsikūręs.

Tokių atsitikimų Lietuvoje buvo daug. Seni rusų kariškiai, kuriems teko per didįjį karą bėgti su Renenkamfo armija, o taip pat mokslininkai archeologai sako, kad Lietuvos žemėj esą užkasti dideli turtai ne tik Napoleono armijos, bet ir rusų. Rusų laikais keletas kariškų įstaigų kai kuriose vietose darę kasinėjimus ir užkasto aukso radę.

Ir Lietuvos vyriausybės kai kurios įstaigos kelia sumanymus, kad tose vietose, apie kurias vietiniai gyventojai pasakoja visokias istorijas, butų daromi kasinėjimai. Nes iš užsienių, ypaš Prancuzijos, atvyksta žmonių, prašančių leidimų ieškoti paslėptų Prancuzų kariuomenės aukso skrynių. — Tsb.

JUOKAI

VELTUI

— Mikuti, — sako motina, — aš tau kartą visam laikui uždraudžių mėtyti akmenis į Petruką.

— Bet juk jis gi pradėjo pirmas.

— Tas vis tiek. Jeigu jis dar kartą tą padarys, tu turi tuojau pat ateiti pas mane.

— Ko, mama? Juk tu vis tiek negali mėtyti į jį akmenis...

SENAI LAUKIAMA

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiurėjimo

Knyga Jau Gatava

Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių

Puslapių 173. Su paveikslais

Kaina su prisiuntimu $1.00

Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rastis kiekvienoj Lietuvių šeimoj

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Buk Sveikas

Rašo Dr. Kazimieras S. Michalski

15 Vernon Street Worcester, Mass.

BURNOS IR DANTŲ HIGIJĖNOS TAISYKLĖS

Pereitos savaitės straipsnyje, aprašiau apie paprastą padėtį tarp daug žmonių, kurių burnos kvapas yra nemalonus, ir minėjau apie priežastis. Šiandien, aš duosiu jums dantų ir burnos taisykles, kurios pagelbės daugeliui jusų ir prašalys nemalonų kvapą ir palaikys sveikatą geresnėj ir tvirtesnėj padėty.

1. Bonka penėtiems kudikiams, reikia duot gert truputį vandens po davimui pieno.

2. Reikia dažnai uždėt minkšto audeklo šmotą pavilgytą su švelniu valytoju, kaip kepimo soda su vandeniu, ant pirmųjų kudikio dantų.

Nereikia visai duoti saldainių, arba labai mažai, jauniems vaikams ir kaip tik dantys išdygo, reikia jiems duoti valgyt grudų, kuriuos reikia kramtyti.

4. Dantys turi but išvalyti dentisto, reguliariškai nors vieną kartą į šešis mėnesius.

5. Visos skylės dantyse, nepaisant kiek mažumo butų, turi buti užcementuotos nors liglaikinai, kad tuo budu palaikant pirmus dantis kuo ilgiausia, kad žandai tinkamai išsivystytų ir kad antrieji dantys nebutų perdaug arti vienas kito.

6. Vaikų ir suaugusių dantys turi but gerai išvalyti, nors du kartu į dieną su danties miltais ar košele, kurie nėra perdaug muiluoti. Danties šepetukas turi buti laikomas švariai.

7. Visi žmonės — augantieji vaikai ar pagyvenę, turi rupintis, kad visas tataras butų nuvalytas vieną kartą į tris mėnesius. Reikia kas šešis mėnesius nueit pas dentistą peržiurėt dantis.

8. Jeigu dantys linksta prie sugedimo ir greitai buna skylių, abelnai, kaltė yra maiste, kuriame dažnai truksta kaulų formavime druskų ar vitaminų. Tokiem žmonėm reikia imti kalkių druskos, geležies ir fosfatų, taipgi menkės kepenų aliejaus. Šie vaistai turi buti įsakyti jusų šeimynos gydytojo, nes jis žino kiek kiekvienos gyduolės reikia duoti pagal žmogaus senumą ir sudėtį.

9. Laike sunkios ligos reikia prižiurėt savo burną kaip ankščiau paminėta.

10. Tinkamas dantų prižiurėjimas pagelbės išvengt dantų išpuolimą ir užsikrėtimą, kas yra sveikatai pavojus.

Viršuj nurodytos taisyklės yra labai lengvos išpildyt ir kada jau pradėsit, bus malonu sekt paskui jas, ir kas svarbiausia, kad jusų sveikata delto pasitaisys.

Muzikos Darbo Tvarkymas Lietuvoj

Lietuvos vyriausybė muzikos reikalams skiria kasmet bent po 2 milijonus litų. Atsirado reikalas švietimo ministerijai turėti žmogų, kurs tvarkytų ir prižiurėtų muzikos srities darbą. Šios pareigos teko žinomam muzikos kompozitoriui Stasiui Šimkui. Švietimo ministerija pasiryžo visoms savo žinioje esančioms nustatyti aiškią kryptį, kuri remsis meniškumu, darbingumu ir tautiškumu. Nustatant muzikos gyvenimui ateities gaires, pirmoje eilėje bus daug dėmesio kreipiama į simfoninius koncertus. Tokių koncertų, sujungus teatro, radio ir konservatorijos orkestrus, manoma suruošti bent po porą kas mėnesį. Be to retkarčiais bus ruošiami dar kameriniai ir instrumentaliai koncertai. Muzikos įstaigos (konservatorija ir valstybės radiofonas) planingai ugdys: vienos — kvalifikuotus muzikos darbininkus, kitos — muzikos kultą krašte. Visų tų įstaigų darbas bus kreipiamas dideliam tikslui: duoti musų tautai kuo daugiausia dvasinio gerėjimosi ir didinti jos muzikaliai kulturinį rimtumą. Muzikos programa mokyklose bus pertvarkyta dar ligi Naujų Metų ir bus pertvarkyta ta prasme, kad moksleivis, išeidamas iš mokyklos, jau turėtų apie muziką pakenčiamą supratimą. Tarp kitų ateities darbų, numatoma dar suburti vienon darbščion organizacijon muzikos ir dainos darbininkus, pakelti jų uolumą, ugdyti chorus ir ruošti dideles, rimtas dainų dienas, neužmirštant ir muzikos literaturos, kurios trukumas šiuo tarpu labai jaučiamas.

Šiuo laiku Lietuvoje dar labai daug dirba muzikų svetimtaučių ir svetimšalių. Visiškai jų atsikratyti ir daugiau neįsileisti nemanoma, nes tautos ir žymiai kulturingesnės be svetimųjų neapseina. Tačiau svetimšaliai nebus imami tam darbui, kuriam yra tinkamų savų žmonių ir visos muzikos darbo sprendžiamoji galia bus vien tik lietuvių meninkų rankose. — Tsb.

Namų Daktaras —

Vienintėlė lietuvių kalboje daktariška knyga su receptais, parašyta Dr. A. Karaliaus. Rasite didelę daugybę receptų ir pamokinimų kaip susirgus išsigydyt be daktaro. Nusipirkę tą knygą už $2.00, jųs sutaupysite keletą šimtų dolerių.

Svarbi knyga moterims. Aprašymai, kaip išsigydyt nuo visokiausių moteriškų ligų. Rasite apie 200 receptų. Nusinešus tą knygą į bile vieną "drugštorę", gausite vaistų. Ypatingai moterys, ras sau daug sveikatos "Namų Daktaro" knygoje.

Skubėkite su užsakymais. Knyga parsiduoda gerai ir išsibaigus laidai, ji kainuos brangiau. Dabar jos kaina apdaruose $2.00. Reikalaukite

A. L. Knygynas

14 Vernon St. Worcester, Mass.

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ

POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

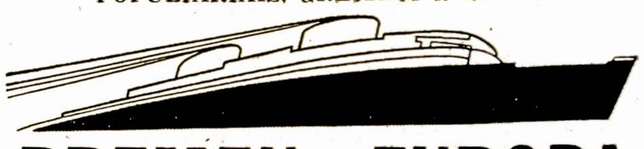

BREMEN • EUROPA

Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ

GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ

Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba

NORTH GERMAN LLOYD

252 BOYLSTON ST., BOSTON

Dariaus-Girėno Sieniniai Kalendoriai 1934 m.

Jau Gatavi!

Visi vietos Amerikos Lietuvio Skaitytojai, pilnai užsimokėję už prenumeratą, yra prašomi ateit Amerikos Lietuvio raštinėn ir pasiimt Dariaus-Girėno Kalendorių dovanai. Gi visi kiti musų skaitytojai iš kitų miestų, kurie yra pilnai užsimokėję už Amerikos Lietuvį, prašomi prisiųst 10 centų krasaženkliais persiuntimo lėšų padengimui. O tų, kurių prenumerata už Amerikos Lietuvį yra užsibaigus, ją pasinaujinant, reikia pridėt 10 centų ekstra, jei norima kalendorius įsigyt. Nedaro skirtumo, ar tai prenumerata butų iš Suv. Valstijų, Kanados ar Lietuvos, visiems, kurie pasinaujins savo prenumeratą ir prisiųs 10 centų prisiuntimo lėšoms padengt, gaus tą istorinį Dariaus-Girėno Kalendorių Dovainai.

Mums daug lėšavo to kalendoriaus padarymas, tačiau nesigailime, nes išėjo neapsakomai gražiai iš dailės pusės, o taipgi bus reikšmingas istoriniu atžvilgiu – primintinas musų lakunų pasišventimą ir jų pasiaukavimą savo tautos garbei. Po apačiai Dariaus-Girėno paveikslo, telpa jųjų testamentas.

Todel patartumem kiekvienam musų skaitytojui tą istorišką Dariaus-Girėno Kalendorių įsigyt iš anksto. Taip-gi prašytumem gerb. savo skaitytojų gaut mums vieną kitą nanują skaitytoją, nes ir jie turės progos įsigyt tą Istorinį Kalendorių Dovanai. Visais Reikalais Kreipkitės Šiuo Adresu:

AMERIKOS LIETUVIS - 14 VERNON STREET - WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50; užsieny — Lietuvoje $2.00. Norintiems gaut Dariaus-Girėno Sieninį Kalendorių, reikia pridėt 10 centų ekstra.

KIEK MES TURIM MIEGOT IR MIEGO SVARBA

Vidutiniai žmogus gyvena 70 metų. Tat žiurėkite šią lentelę ir sužinosit kiek dar turite miegoti.

Taigi, jei esi:

Mt.	Miegosi Mt.	Mėn.	Dienų	Val.
20	16	8	3	8
25	15	0	0	0
30	13	4	1	16
35	11	8	3	8
40	10	0	0	0
45	8	4	1	16
50	6	8	3	8
55	5	0	0	0
60	3	4	1	16
65	1	8	3	8

Sakoma, jog mes praleidžiame vieną trečią dalį viso musų amžiaus laiko miegodami.

Ar esi vienas tų, kurie tvirtina, kad miegant, laikas leidžiamas niekais? Remdamiesi vėliausiais patyrimais apie miegą, mokslininkai suteikė mums įdomių žinių. Jeigu esat vienas laiko matuotojų, kuris nori sužinoti, kiek mėnesių, metų arba net ir dienų miegodami praleidžiate, tai šis rašinėlis jums daug patarnaus.

Iki šiol daugumas žinojo, kad žmogui miegas reikalingas dėl to, kad atsikėlę jaučiasi smagesni, gyvesni, ir t.t. Tai viskas, ką jie apie miegą pasakydavo.

Moterys yra didžiausios miego šalininkės, todėl, kad kaip tik kada ilgai miega, atsikėlusios jaučiasi atgijusiomis. Akys šviesesnės ir smagesnės, kuomet jos buvo miegojusios taip vadinamą "grožės miegą". Tačiau ir jos neturėdavo to supratimo, kad miegant kuno tinklas auga ir stiprėja per visą 8 valandų laiką.

Buvo tukstančiai spėliojimų ir išvedžiojimų apie žmogui miego vertę. Buvo žinoma, kad kiekvienas kuno veikimas, kaip tai kvėpavimas, vaikščiojimas, net ir tas mažas veiksnys, — piršto judinimas — atima žmogui esančios pastangos kiekį. Buvo žinoma, kad ši pastanga kune pasidarė žmogui priimant maistą ir orą.

Ilgas ir atydus mokslininkų tyrinėjimas įrodė, kad kunas gauna, priruošia ir savyje sutaupo paeinančią iš maisto, gėrimo ir oro energiją tik laike miego. Kunas atsipildo žmogui bemiegant.

Nevalgęs 7 kartus daugiau išbuni, nei nemiegojęs. Keletas garsių žmonių tvirtina, vidutinis skaitlius, arba dauguma žmonių perdaug praleidžia laiko miegui, kurį galėtų sunaudoti geresniems tikslams, pasimokyti ir t.t. Atsižvelgiant į kiniečių prasikaltėlių kankinimą, žmogus gali be valgio išbuti gyvas 72 dienas, vieną savaitę be vandens, bet kuomet neduodama miego, jau jis praėjus penkioms dienoms, lieka bepročiu ir išlaikytas dar 10 dienų, jau miršta.

Kaltinamasis, ar kaltas ar nekaltas, po neperstojančių dieną ir naktį klausinėjimų, prisipažįsta arba prisiima jam užmetamą kaltę. Šie kankinimai neduodą miego, įrodė, kad žmogus apsiima visokius jam teisingai ar neteisingai užmetimus, kaltinimus jam atkentėti, buti amžinai kalėjime arba elektros kėdėj mirti, negu jam atėmimas miego.

Laike miego visą kuną aikvojanti veiksmė — aikvojimas raumenų gelių ir nervų, — sustoja; miegant atsibudavoja visos kune išaikvotos dalys dukart greičiau. Priimtas maistas tiktai miegant perdirba į gyvą kuno veiksmą, pereidamas į kuno tinklą.

Kaip tik mokslininkai žmogui miego veikmę ir vertę patyrė, taip greit ėmė skelbti, kad žmonės, norį buti sveiki, veiklųs, gražiai atrodantys —turi miegot ramiai kas naktį aštuonias valandas.

Kartą Napoleonas pasakė: "Lova man pasidarė Luksuso vieta. Jos nemainyčiau už visus pasaulio karalių sostus!"

Toks pasakymas tiktų tinginio pasakymui, tačiau Napoleonas ir jau vėlesniame amžiuje patvirtino savo draugams sakydamas, kad šešių valandų užtenka vyrams, moterys turi miegoti septynias, bepročiai — aštuonias.

Amerikos universitetų specialistai vėliausiai darydami tyrinėjimus studentams, sutinka, kad aštuonių valandų miegas butų sumažintas iki šešių valandų, nes šešių valandų gamta reikalauja darbui atlikti.

Kuomet mokslininkai padarė šį pranešimą, kiti pareiškė, kad didieji pasaulio žmonės miegojo nuo keturių ligi šešių valandų.

Yra padarytas mokslininkų bandymas keliems studentams, sumažinant miegą, išėjo jiems į naudą, bet sumažinant miegą kiekvienam žmogui yra negera.

Henry Fordas, kuris tiktai yra automobilių stebuklingas išdirbėjas, vartojąs tiktai vienas smegenų dalis ir nervus, pripažįsta miegą nuo aštuonių iki devynių valandų. Napoleonas kartą vartojo kitą smegenų dalį ir atrado, kad jam užteko šešių valandų miego.

Thomas Edison, kuris vartoja visai kitas smegenų dalis, tvirtino, kad jam užteko šešių valandų miego, kurį imdavo dviem pertraukom: pirmą miegą miegodavo keturias valandas, antrą — dvi valandas. Paskutinėse savo gyvenimo dienose miegodavo labai daug ant sofos savo laboratorijoj.

Dabartiniai dideli žmonės miega sekančiai: Marconi miega ilgai, Henry Deterling, aliejų karalius viduniškai — nuo septynių iki aštuonių val. Lloyd George didelis miegalius; jisai miega ilgai ir miegotų dar ilgiau, jei jo nepažadintų. Arnold Bennett, Anglas rašytojas, miegodavo šešias val. H. J. Wells prisipažįsta, kad jis negali apsieiti be aštuonių valandų miego. Sir William Orpen, tuomlaikinis didelis artistas, sakydavo, kad jam reikėdavo dvylikos valandų miego. Šie visi žmonės yra garsus savo užsiėmimuose, bet tai vis negalima daryti išvados, nes jie turėjo skirtingus užsiėmimus.

Žmogui vidutine sveikata šešių valandų miego turi užtekti. Daugelis mokslininkų tvirtina, kad trumpas miegas, kuomet nėra visų svarbiausias daiktas pasisekimui, tai vis gali buti didelė pagelba, tai jau yra žinoma. Išrinkime didvyrį ir bandykime lenktyniuoti trumpai miegodami, pamatysime, kad jį privesime prie katastrofos. — M. P.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyt kaipo brangų Lietuvos dokumentą.

Ši knyga parsiduoda po $4.00 ir $5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiųsim tam, kuris mums prisiųs $1.

Am. Lietuvio Knygynas

14 Vernon St. — Worcester, Mass.

Perdėtos Nuodingų Gasų Dujos

Dabartiniais laikais labai daug kalbama ir rašoma apie cheminį karą. Sakoma esą busimame kare bus daugiausia kariaujama nuodingomis dujomis. Dujų pagelba busią išnaikinti ištisi miestai, o gal ir šalys. Visur stengamasi mokinti, kaip reikia nuo dujų apsisaugoti. Apie dujas pasakojama baisiausių dalykų. Esą jau yra dujų, nuo kurių negelbsti jokia dujokaukė ir beveik negalimai pasislėpti, nes jos visur įlenda. Ypač miestams grasinama išnaikinimu.

Šiuo klausimu buvo kreiptasi į du garsius amerikiečių chemikus Frank Thone ir H. L. Gilchrist, kurie laikomi pirmais šioj srity Amerikoj žinovais. Jie savo nuomonę paskelbė spaudoj.

Visų pirma, sako jie, nėra tokių dujų, kurių jau vieno atsikvėpimo užtektų, kad sunaikinti žmogaus gyvybę. Dujos pasilieka dujomis. Jos susimaišo su oru, ir žmogus tik ilgesnį laiką jų veikimais užsinuodija. Nėra dujų ir jų nebus, nuo kurių nebutų galima apsisaugoti djokauke, arba kitu budu. Be to, dujų gamyba brangiai kaštuoja. Norint jų pagaminti tiek, kad butų galima užnuodyti didelius plotus, reikia labai daug pinigų. Valstybė, pasiryžusi kariaut dujomis plačiu maštabu, išsems visus savo resursus ir vis tiek tikslo nepasieks. Visos kalbos apie kažkokių naujų, baisiai mirtingų dujų išradimą esą tuščios kalbos. Visi galimi cheminiai junginiai mokytiems chemikams esą gerai žinomi. Kažko naujo ča surasti ne tik nepavyko, bet ir negalima.

Didžiojo karo metu visų šalių chemikai dirba dieną naktį per kelis metus, kad surastų naujas, nuodingesnes dujas. Ir vis delto nieko naujo nesurado. Visos did. karo vartotos dujos buvo žinomos ir anksčiau. Ir po didž. karo daromos tik ankščiau žinomų dujų įvairios kombinacijos, o pamatinės dujos pasilikę tos pačios. Pagaliau, ir nuodingiausios dujos yra pavojingos tik fronte, kur žmonės priversti gulėti arba eiti žeme. Miestuose, kaimuose nuo dujų labai lengva apsisaugoti ne tik dujokaukėmis, bet stačiai užsidarius duris. Jei tik langai ir durys sandarios, tai dujos arba visai neįeis, arba jei ir įeis, tai tokenkti žmogaus gyvybei — negalės.

Yra dar viena aplinkybė, kuri leidžia be didelio sunkumo nuo dujų apsisaugoti. Butent, nuodingos dujos paprastai buna sunkesnės už orą ir eina pažemiu. Jų sluoksnis niekados nebuna storesnis kaip šeši metrai. Vadinasi, bent kiek aukštesnis namas ar medis duoda galimybės apsisaugoti nuo dujų sluoksnio, kaip 6 metrai, beveik negalima sudaryti. Miestuose murai sugers labai daug dujų.

Pagaliau, net ir užsinuodijimas nuodingomis dujomis nesąs jau toks baisus. Šitie mokslininkai surinko statistikų užsinuodijimo nuodingomis dujomis didž. karo metu Amerikos kareivių tarpe. Užsinuodijusių nuodingomis dujomis viso buvo 70,552, iš šito skaičiaus mirė tiktai 1121, kas sudaro nepilnus du nuošimčius. Tuo tarpu šiaip sužeistų mirė 8%. Iš 34,249 žuvusių amerikiečių kovos lauke, nuo dujų mirė tiktai apie 200. Ateity vargu šitas procentas padidės.

Tatgi, suminėti Amerikos mokslininkai mano, kad visos pasakos apie cheminio karo pavojų esą stipriai perdėtos ir tik be reikalo gąsdina žmones. Nuodingos dujos didž. kare veikė daugiausia moraliai negu materialiai. Jos įbaugindavo kareivius ir dažnai priversdavo juos bėgti. Gi nuostolių padarė palyginti nedaug.

TIKRAS LIETUVIŠKŲ BIČIŲ

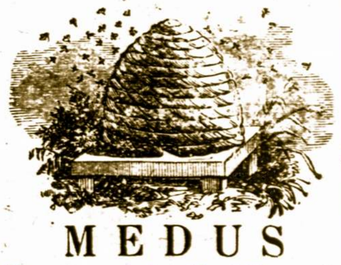

MEDUS

Šitą pavasarį dar tiktai išimtas iš bičių. Aš galiu gvarantuot kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėmiau iš avilių. Mano bičių medus kas metai gauna pirmutinį laimėjimą. Mokestis su pristatymu:

Už stiklinę medaus kvortą 80c
Už galioną $3.00

ir Koriukas Dovanai

Galit ypatiškai kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduot sekančiu adresu

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. WWorcester, Mass.

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau.

Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepapraščiausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina ..... 75c.
Užsisakant daugiau egzempliorų duodame nuošimtį. Pinigus siuskite Money Order arba doleriais.

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St.—Worcestery

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Lietuvos Neprigulmybei Gręsia Pavojus

Lordas Rothermere, leidėjas daugelio laikraščių ir žurnalų Anglijoje, savo dienrašty "Daily Mail" bando pateisinti Hitlerio ir Pilsudskio susidraugavimo žygius. Pagal Lordo Rothermere pranašytę, Hitlerio žygiai veržtis rytų linkui visai pateisinami, nes girdi Vokietijos alkunėms ir-gi reikia vietos. Tik vienas dalykas ko Lordas Rothermere nepasako tai yra sekantis: kokiu budu tas minimas žygis bus atsiektas — ar Vokietijos armijai įsiveržiant Lietuvon ir kituose Pabaltijos kraštuose — ar gal kokiu nors stebuklingu budu per Lietuvą peršokant —tiesiog į Sovietų Rusiją? Kadangi fiziškai tokie dalykai nėra galimi, tai matomai, kad tarp Hitlerio ir Pilsudskio yra susipratimas, kuriuo galima bus vokiečiams su pagelba rudmarškinės armijos užimti Pabaltijos valstybes ir jas su Pilsudskiu už koridorių išmainyti. Bent Lordo Rothermere sumanytas planas taip skamba.

Kažin ką Pabaltijos valstybės tame reikale darys — kaip tokiame rimtame atsitikime reaguos? **Keleivis**

Vytauto D. Gimnazijos Kertinio Akmens Dėjimas Klaipėdoje

Lapkričio 9-tą dieną, 12 valandą įvyko iškilmingas Vytauto Didžiojo Gimnazijos rumų kertinio akmens dėjimas. Iškilmėje dalyvavo Klaipėdos krašto gubernatorius B. Navakas, buv. gubernatorius B. Gylys, Direktorijos pirmininkas Dr. Schreiber, uosto direkcijos pirmininkas Vylockis, miesto vyriausias burmistras dr. Brindlinger, įstaigų viršininkai, seimelio atstovų dalis, visuomenės veikėjai ir visas pulkas svečių.

Statybos komisijos pirmininkas, buv. min. pirm. Galvanauskas davė pirmiausiai šiuos paaiškinimus prie gimnazijos bei komercijos mokyklos statybos Vytauto Didžiojo statomoji gimnazija Klaipėdoje yra viena iš didžiausių ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Pabaltijoje. Ji turi 32,000 kubinių metrų vietos ir kaštuos virš 1,500,000 milijonų litų. Klasių bus 20 ir joje tilps 600 — 700 mokinių, reikalui esant galima patalpinti 800. Tatai bus viena iš moderniškiausių gimnazijų, su visais šių dienų reikalaujamais patogumais ir naujais išradimais.

Be klasių dar bus kabinetai chemijai, fizikai ir biologijai, taipgi ir tų dalykų praktiškiems darbams atskiros patalpos. Bus ir vietos staloriaus praktikos darbams ir virtuvės mergaitėms mokintis.

Ypač į sveikatos reikalavimus atkreipta daug dėmėsio. Vaikų rubams bus spintelės. Bus moderniška salė, kurioje bus 800 sėdynių vietų, be to sporto salė ir sporto aikštė. Taipgi numatyta įtaisyti kino aparatą, kad butų galima moskliškas filmas rodyti.

Dar prie galo yra fligelis (stoties gatvėje), kuris numatytas jaunimui, kaip tai skautams ir šiaip jaunimo kulturiškiems reikalams.

Šalia šios gimnazijos bus statoma aukštoji komercijos mokykla. Šios statybos darbai turės buti baigti sekančių metų 1-mą rugsėjo dieną. Kol bus pastatytos komercijos mokyklai patalpos, ji buvo pavietuota gimnazijos rumuose.

Padėjimas kertinio akmens, tai paprotys, užsilikęs iš senovės. Senovėje dėdavo aukas, kaip tai gyvulius, grudus, pinigus ir net gyvus žmones įmurydavo, kad tik išgavus Dievų prielankumą ir palaiminimą. Dabar kalbėdami apie kertinį akmenį jau matome visai kitokį dalyką. Dabar visas pamatas yra iš geležies ir betono, ir kertinio akmens dėjimas yra tiktai simbolas to, kas buvo senovėje, tai yra, tik pagerbimas garbingų protėvių atminties. Jį dėdant norima semti jėgų ir stiprybės iš lietuvių garbingos praeities. Dėdami Lietuvos valstybės pinigą (buvo įdėta visa serija nuo 5 centų iki 5 lt.), norima išreikšti, kad ne tik šiandien vyriausybė yra prielanki klaipėdiškiams, bet kad ir toliau, ir kitos vyriausybės bus tokiai įstaigai prielankios. Be to, dedama į pergamentą, kad busiančios kartos žinotų, ko lietuviai šiandien norėjo.

LISTUVA ANGLŲ SATYRIŠKOJE IR JUOKO SPAUDOJE

Žinomas anglų satyros ir juoko žurnalas "Punsh or the London Chrivari" gruodžio mėn. 7 dienos numery yra išspausdinęs įdomią karikarturą, kurioje atvaizduota Lietuva.

Lietuvaitė, su Vytimi priejuostėje įsiuta, ėjo keliu į Genevą drauge su jaunu vyru — lenku. Rusas pasivyjęs, klausia — ar Lietuva nebijanti to lenkiško piktadario užpuolimo. Lietuva atsakanti, kad nelabai bijanti, nes ji esanti su lenku sutikusi savo ginčą išspręsti pavesti Genevos žymiems žmonėms. Rusas pasižada Lietuvą savo kardu ginti iki mirties.

Tos karikaturos mintį anglams suteikė ta proga, kad panašus Sovietų Rusijos pasiulymas Lietuvai buvo padarytas tuojau prieš tai, kai Sovietų delegacija Genevoje padarė pareiškimą apie reikalą tuojau nuginkluoti visų šalių kariuomenes, laivynus panaikinti, visą karo medžiagą. **Ar. Vitkauskas**

LIETUVIAI!

SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

V. M. ČEKANAUSKAS

ROOSEVELTO SOCIALIŠKA REVOLIUCIJA AMERIKOJE

(Užbaiga)

JUODI DEBESIAI EKONOMINIO KRIZIO SKIRSTĖSI BALANDŽIO MĖNESY IR SAULĖTOS LINKSMESNĖS DIENOS GRĮŽO

Atėjus balandžio mėnesiui, juodieji depresijos debesiai pakilo ir besiblaškydami skirstėsi, skaisčios saulutės spinduliai blaškė šešėlius juodųjų debesių. Ukininkai pradėjo rengtis laukų darbams, bėdavodami: sėklų ir pinigų truksta, nes visus javus pardavė, visus pinigus sumokėjo bankieriams gelbėdami savo ukį nuo bankruto, slėgiamų mortgičių.

Tame kritiškame momente ukininkams į pagelbą atėjo Roosevelto administracija. Rooseveltas per specialę Kongreso sesiją paskyrė ukininkams 3 bilijonus dolerių paskoloms del sėklų ir kitų reikalų, ypatingai apsigynimui nuo bankruto. Prašvito ukininkų akįs, linksmi jie stojo į darbą, arė ir sėjo. Roosevelto reformos ukio reikaluose toli siekiančios; jis panaikino Hooverio įsteigtą valdišką ukio boardą, perorganizavo valdiškas žemės bankas, kurios plėšė ukininkus taip kaip Wall gatvės raketieriai plėšė pramonininkus.

Balandžio mėnesy susitarė bankiniai raketieriai, puolė ant Roosevelto vyriausybės, per savo valdomą geltonlapę spaudą, pradėjo vesti propagandą ir gazdinti piliečius, kad buk Rooseveltas rengiasi subankrntint šalį, panaikindamas auksinę dolerio valiutą. Jie aiškino, kad gręsia pavojus musų valstybės kreditui ir pramonei, nes netekus auksinės valiutos, niekas nenorės su mumis prekybą vesti. Tačiau, kiekvieną kartą. kuomet valdžia išleido bondsus finansavimui įvairių projektų valdžios kreditui, tai Wall gatvės raketieriai išpirkdavo tuos bondsus į tris valandas ir nebijojo valdžios kredito žlugimo.

Prezidentas Rooseveltas nekreipė domės į Wall gatvės raketierių, Morgano ir kitų kapitalistų vedamos propagandinės lementacijos. Jis savo kalboje per radio piliečiams pasakė, kad tie gazdinimai, ta propaganda, tai muilo burbulas. Rooseveltas nurodinėjo, kad Anglija panaikino aukso valiutą savo svarų daugiau negu metas laiko atgal, Anglijos valstybės kreditas nepablogėjo, Anglijos prėkyba su kitais kraštais nesumažėjo, o pakilo. Raketieriai nutilo, suprato, kad jų burbulas sprogo ir nepaliko jokio efekto and krašto visuomenės, su melu jie toli nenuėjo.

BANKIERIŲ PLANAI

Bankiniai raketieriai Morgano ir kitų stambių privatiškų finansinių firmų, Chase ir City bankų (Rockfellerio trustų) vedamų garsaus Wiggin skelbiamas karas administracijai išgaravo kaip ore miglos. Bet vadinami tarptautiški finansieriai dalinai savo raketieriškus planus įvykdė. Jie buvo suplanavę labai senai ištraukt kapitalo perteklių iš visuomenės, vykdindami produktų kainų infliaciją (išputimą). Jų tikslas buvo: 1) eksplotacijos budu ištraukti iš visuomenės kapitalą, plėšiant aukštas kainas už įvairius produktus, keliant produktų kainas, kad tuo budu sudaryti stimulą šėrų kilimo kainoms, duodančioms progą biržo spekuliacijai; 2) spekuliacijos budu įtraukti kiekvieną pasiturintį pilietį į spekuliaciją. Kuomet raketieriai savo tikslo pasiekė, tada pasuko finansinio aparato rankeną į kitą pusę, kad nupuldyt ir šėrų kainas; pas raketierius paliko pinigai, o pas žmones ir smulkius bankierius tik šėrai, kurių vertė depresijos periodu buvo tiktai 10 ar 15 nuošimčių užmokėtos sumos laike spekuliacijos. Daug žmonių įlindo į skolas anais Hooverio "utopijos" metais, kada skolino pinigus biznio ekspensijai ir spekuliacijai; pasireiškus depresijai, šie žmonės buvo verčiami bankrutint. Bet kurie galėjo užtraukt ant savo nuosavybės paskolas išsigelbėjimui nuo bankruto, skolinosi pinigus, brizdami į didesnes skolas, užstatė visą savo nuosavybę už gautas paskolas, kad galėjus atmokėti dalį principinės skolos, seniau užkrautos ir nuošimčius. Į tokią padėtį atsidurė 40% visų krašto ukininkų, apie 15 milijonų namų savininkų, o kiek pramonininkų? milijonai!

Bankieriai žinojo, kad nė jokia valdžia nedaleis geležinkelių ir pramonės kompanijoms bankrutuoti, kad nedaleis bankrutuoti visiems namų savininkams ir ukininkams, nes jų bankrutas butų žalingas valstybės interesams. Tuo labiau jie suprato, kad Roosevelto administracija nedaleis bankų raketieriams pagrobti už skolas geležinkelius, pramonės arterijas, ukius ir namus, prasiskolinusių žmonių. Valstybė skolino pinigus pas Wall gatvės bankierius ir davė paskolas geležinkelių kompanijoms ir visiems kitiems žmonėms, užmokėjimui mortgičių, bondsų, notų ir kitokioje formoje paskolas Wall gatvės bankieriams su nuošimčiais, tuo budu išgelbėjo geležinkelių ir kitų industrijos pramonės šakų kompanijas, ukininkus ir namų savininkus nuo bankruto, bet skolos šitų žmonių nesumažėjo, o padaugėjo. Tačiau bankiniai raketieriai darė gerą biznį iš depresijos, taip kaip jie darė iš Hooverio-Coolidge administracijų dirbtinos "utopijos" — produktų kainų infliacijos ir spekuliacijos.

ROOSEVELTAS NORI IŠLYGINTI SKOLAS

Dabar Roosevelto administracijos vykdomos reformos tam, kad išlyginus tas milžiniškas skolas: — Panaikinus aukso valiutą, perėmus bankus į valdžios kontrolę, pravedus įvairias ekonomines reformas, tapo sustabdytas bankrutavimas ir pastotas kelias bankieriams pagrobt žmonių turtą. Nuo balandžio mėnesio ligi šiai dienai Rooseveltas planuoja projektus išlyginimui skolų.

Kyla klausimas kaip jis to gali pasiekti? Kiek man suprantama šita problema, kaip aiškina musų krašto žymųs ekonomistai ir pats Prezidentas Rooseveltas, tas planas yra tokis: jisai nori sulyginti dolerio vertybę su produktų vertybe (with commodity values). Anais laikais (1927-1929 m.), kuomet žmonės brido į skolas, musų doleris pagal produktų kaina (commodity value) buvo 50 centų, depresijos metais, produktų kainos nukrito ligi žemiausio laipsnio musų krašto istorijoj, bet dolerio vertė pakilo ligi aukščiausio. Depresijos metais (1930 ligi 1933) musų doleris buvo 200 centų pagal produktų vertę, dabar produktai biskutį pabrango, bet visviena doleris turi dar 165 centus vertės.

Aišku kiekvienam, kad sukontraktuotos skolos kiekvieno dolerio sumoje anais laikais, kuomet doleris buvo 50 centų vertės, šiandiena reikia atmokėti tas skolas, gi ukininkas turi parduoti penkis kartus daugiau savo produktų, kad surinkus dolerių savo skolai išmokėti, čia ir randasi paslaptybė, suktybės. Ukininkai dabar ngali surinkti pakankamai pinigų, kad nuošimčius apsimokėti, nes jų produktai pigūs, ir neapsimoka jų gamyba. Rooseveltas žada šitą nelygybę pašalinti, perkainuojant Amerikos dolerį, pakeliant produktų kainas ir nupiginant dolerį ligi šimto centų, tokiu budu jis ir visi kiti nusimananti apie ekonominius — biznio reikalus mano tikslą atsiekti — skolas išlyginti. Delto kapitalo magnatai priešingi tokioms reformoms, nes paliečia jų kišenius. Tatai nuo balandžio mėn. ligi šiai dienai eina ginčai tarpe Roosevelto administracijos ir aukso garbintojų, pinigų mainytojų, bankinių raketierių.

Balandžio mėn. Rooseveltas pasirašė bilius ekonomizavimo valstybės išlaidų, panaikino Hooverio biurokratizmą, sumažino tarnautojų algas, karo veteranų pensijas, bendrai, visoms taupumo reformoms jis sutaupė valstybei bilijoną dolerių, ant tiek padaugino valstybės kreditą, sumažino taksus. Balandžio 19-tą dieną pasirašė bilių ukio kreditams sumoje 3 bilijonų dolerių; panaikino žemės valdžios bankinę sistemą, kuri buvo žalinga ukininkams, panaikino valdišką ukio boardą — Hooverio įsteigtą, pravedė eilę kitų reformų ukio gerovei.

GEGUŽĖS MĖNESIS

Atėjus gegužės mėn. jis sureguliavo geležinkelių santvarką ir paskyrė koordinatorius konsolidavimui transporto įmonių, kad padarius taupumą geležinkeliams, nes jo paskirti koordinatoriai su geležinkelių administracijomis bendrai pašalino netobulumus, sumažino aukštų valdininkų, ypatingai geležinkelių Prezidentų algas 25% ligi 35%; pašalino suktą praktiką biznio vedime, tuo budu palengvino geležinkelių naštą ir kartu visuomenės besinaudojančios transporto įmonėmis.

Geg. 12 d. pasirašydamas Sen. Wagnerio bilių, Rooseveltas paskyrė 500 milijonų dolerių bedarbių šelpimui. Geg. 17 d. Rooseveltas pasiųlė Kongresui projektą NIRA reformų (National Industrial Recovery Act), ir po 24 valandų šį aktą, priimtą Kongrese, pasirašė, prasidėjo vykdymas reformų industrijoj. Sudarė administracinį aparatą, vadinamą NRA (Nat'l Recovery Admin.) reformų vykdymui, paskirdamas Gen. Hugh S. Johnson vyriausiu direktoriu. Su NRA reformomis sulaukė darbininkai 40 valandų darbo savaitės, daugelis darbininkų gavo darbus ir kaip bus užbaigta šių reformų vykdymas, mažiausia 5 milijonai bedarbių bus aprupinti darbu ir uždarbiu.

BIRŽELIO MĖNESIS

Seniau musų administracijos derigentai birželio mėn. rengdavos prie atostogų, bet Roosevelto administracija rengėsi prie darbymetės. Birželio 6 d. Rooseveltas pasirašė įstatymą reguliacijų vykdomo reformą, kuriąja davė galią paskirtiems direktoriams, koordinatoriams ir konservatoriams reformas vykdinti ir patraukti atsakomybėn tuos, kurie nepildytų jų parėdymų. Birželio 16 d. pasirašė Sen. Glass-Steagall bilių bankų reformų ir eilę kitų, mažiau reiškiančių įstatymų. Prasidėjo tikra darbymetė Washingtone, pats Prezidentas Rooseveltas tiktai savaitei išvyko poilsiui, gi tuli aukšti valdininkai, įvairių departamentų vedėjai ir ministeriai pasitenkino tiktai week-end atostogomis.

Birželio mėnesy Rooseveltas pašventė daug laiko ir energijos užsienio politikos reikalams, prirengiamąjai ekonominei konferencijai Londone, nusiginklavimo konferencijai Genevoje, stabililavimui pinigų ir prėkybos problemoms, etc. Gi jo pagelbininkai dirbo vykindami vidaus ekonomines ir sociališkas reformas. Viskas ėjo tokiu tempu, kad iš šalies žiurintiems teko stebėtis ir gerėtis Roosevelto administracijos akcija.

LIEPOS MĖNESIS

Prezidentas Rooseveltas tiek buvo apkrautas darbais, kad spaudos reporteriai su juomi gaudavo pasikalbėt tiktai jam valgant pusryčius ar turint užkandžius prieš pietus jo kancelerijoj. Rooseveltas tiktai pietus valgė su savo šeima baltnamy. Užsienio ir vidaus krašto įvairus reikalai reikalavo daug iš jo pastangų ir akcijos jo administracijoj. O jis yra tokis žmogus, kad kol įkaitus geležis, jis nori ją kalti. Delto pilniausiu dramatiškumu viskas per ištisą vasarą karštame Washingtone, tarsi kaip verdančiame puode kunkuliavo.

RUGPIUČIO MĖNESIS

Rugpiučio mėnesy Rooseveltui teko susidurti su smarkia industrialistų opozicija. Pastarieji bandė išsisukti, atmesti industrines reformas, nedasileisti 5 darbo dienų savaitės, 8 val. darbo dienos, ypatingai plieno ir anglies trustai velijo rizikuoti darbininkų streikais, bet nepasiduoti Roosevelto reformoms. Rooseveltui teko asmeniškai daugelį industrialistų ginčų su Gen. Johnsonu nesuderinamų išspręsti. Atremti boikotą susivienijusių industrialistų su bankiniais raketieriais. Rugpiutis, tai buvo karingas mėnesis. Rugsėjo mėnesy pavyko visus šiuos ginčus ir apie virš tukstančio įvairių streikų pašalinti, sutaikinti darbdavius su darbininkais ir kartu su NRA vykdomomis reformomis. Tie du mėnesiai buvo bene sunkiausi musų krašto administracijai, nes jai teko pagaminti tukstančius kodų, išdiskusuoti juos su industrijos ir pramonės baronais, išaiškinti ir priversti baronus pasirašyti šiuos kodų kontraktus. Daug dar liko neužbaigtų kodų ir nepasirašytų, tačiau yra viltis, kad ligi šių metų galo NRA vykdomos reformos bus baigtos.

SPALIO MĖNESIS

Per spalio mėnesį buvo ramiau, išskyrus Kubos revoliuciją, kuri sunaudojo musų administracijos daug laiko. Kubos revoliucija, tąi musų Prezidento politikos, ekonominių reformų išdava, jis pašalino Wall gatvės bankinių raketierių ištikimą tarnautoją Gen. Machado nuo Kubos Prezidento vietos, bet į jo vietą įstatytas naujas Kubos prezidentas, kuris nepatiko revoliucijonieriams ir tuliems bankieriams, susidarė paini problema patenkint vienus ir kitus, gi Amerikos interesams Kuboje pavojus gręsia, bankieriai reikalauja intervencijos, Amerikos kariuomenės siuntimą į Kubą. Rooseveltas suprasdamas lotynų Amerikos nepalankumą musų intervencijoms, vengia, o Kuboje eina politiška kova, kuri kenkia to krašto ir musų krašto ekoominiams interesams.

Rooseveltas sekdamas nuotykius Kuboje, vedė dėrybas atnaujinimui diplomatinių santykių su Rusija. Ruošėsi prie Pan-American 21 respublikos konvencijos, įvykstančios Montevideo, Uruguay respublikos ir tuom pat kartų vidaus krašto reikalus tvarkydamas, ruošiasi prie naujų planų, kuriuos jis pasiųlis susirinkusiam Kongresui, sausio mėn. 1934 m. Jo planai bus toli siekianti; jis per visą spalio ir lapkričio mėnesį su savo padėjėjais planavo. Svarbiausiomis problemomis, prieš jį stovi dolerio stabilizacija ir bedarbės pašalinimas. Tatai, jo devynių mėnesių administracijos veiksmai biagiasi ir neužilgio pamatysime naujus veksmus, kuomet Kongresas susirinks.

MANDŽURIJOJE KERTA GALVAS

Jau antri metai, kai Azijoj tęsiami karo veiksmai. Žinome, kad japonai įsiveržė į Mandžuriją neva įvesti tvarką ir išnaikinti banditizmą. Bet jau praėjo gerokai laiko, o japonai Mandžurijoj viešpatauja, padarė iš jos "Mandžukuo", kurią faktinai valdo. Šiandieną tas Rytų konfliktas aštrėja, nes ir su rusais, kurie 1901 m. per Mandžuriją yra pastatę geležinkelį, dabar smarkiai ginčijamasi. Neduoda tuo geležinkeliu naudotis. SSSR, vengdama karo su japonais, pasiulė jiems Rytų Kinijos geležinkelį atpirkti, bet nesusitariama, nes, sako, kam pirkti, kad ir taip jie jį turi. Del to Rytų Kinijos geležinkelio rusų santykiai su japonais taip paaštrėjo, kad kalbama ir apie karą.

Ryšy su šia aktualija, Lietuvos koresp. kreipėsi į dimisijos pulkininką M. Popovą, kuris dabar randasi Lietuvoje.

— Norėčiau, p. pulkininke, gauti žinių apie tą garsią Mandžuriją dabar pavadintą "Mandžukuo", apie kurią Lietuvos žmonės irgi gyvai kalba ir kuria domisi, ypač kad tamsta, ten pats buvai, gyvenai.

— Mielai, — atsakė p. Popovas ir ėmė pasakoti:

— Tai buvo 1901 m. Aš tuomet buvau poručiko laipsny, tarnavau parubežio kariuomenėje, Kybartuose. Paskyrimas Rytų geležinkelio komendantu Mandžurijoj buvo man netikėtas. Tačiau turėjau sutikti. Tais pat 1901 m., kai geležinkelis buvo pastatytas aš išvykau. Mano buveinė buvo Chai-Lar mieste.

— Kas vertė caro valdžią statyti geležinkelį per svetimą teritoriją, t.y. — Mandžurija?

— Ekonominiai sumetimai pirmoje eilėje, nes važiuoti į Vladivastoką reikėjo per Sibirą, kas sudaro daugiau kaip 2.000 kilometrų linkį, o antra — per Sibirą statyti geležinkelį labai sunkios gamtos sąlygos. Be ekonominių, žinoma, buvo ir strateginis reikalas, nes, neturint geresnio susisiekimo, buvo labai didelis pavojus Port Arturui, Vladivostokui ir visai kitai Rusijos Rytų teritorijai iš japonų pusės, kas ir pasitvirtino 1904 m. Rusijos Japonijos karo metu, kai Rusija neteko Port Arturo.

— Mano supratimu, tas karas buvo iššauktas rusų didžiunų asmeninių interesų sumetimais. O tas asmeninis interesas buvo — Korėjos pusiasalio turtai. Del tokių smulkmenų kilo karas, kuriame rusai pralaimėjo.

Korėjos nepriklausomybė japonų buvo panaikinta ir jų imperatorius uždarytas kalėjiman. Mandžurijoje išbuvau 4 metus.

Pasakotojas įdomiai atsiliepia apie kinų kareivius:

— Jie fanatikai ir tiki į tokį pomirtinį gyvenimą, kuriame, užmuštąsis kare, eina į savotišką dangų, kur jis gaus tą, ko šiame pasaulyje neturėjo. O tai labai vyliojantis dalykas, nes kinai šiame pasaulyje labai biednai gyvena...

Šiaip kiniečiai nėra labai dievobaimingi. Apie Dievą kinietis prisimena tiktai tuomet, kuomet jam ko reikia. Švenčių taip kaip ir Lietuvoj, iš anksto paskirtų nėra: jos daromos pagal reikalą: jei ko nors reikia prašyti pas Dievą, o kadangi jiems daug ir labai daug ko truksta, tai ir tų švenčių esti labai daug.

SANTYKIAI SU VIETINIAIS BUVO LABAI GERI

Bendrai, ne tik su rusais, bet ir su kitais svetimšaliais, kuriuos vietiniai gerbia, drauge ir bijo. Apie tai galite spręsti iš tokio atsitikimo. Pas mano vieną karininką kinietis pavogė vištą. Karininko žmona pasijuokė man, o aš budamas pas gubernatorių su reikalais, atlikęs juos, užsiplepėjau ir juokaudamas papasakojau apie pavogtą vištą. Gubernatorius labai liko nepatenkintas ir pareiškė, kad kaltininkas bus surastas ir tinkamai nubaustas. Ir ką jųs pasakysite! Kitą dieną atvyko pas mane gubernatoriaus padėjėjas su orkestru, raštu ir dežutė, kurioje buvo nukirsta žmogaus galva.

Rašte buvo rašoma, kad vištvagis yra surastas ir nubaustas, o kaipo įrodymas prisiunčiama vagies nukirsta galva! Žinoma, mes buvome nepaprastai nustebinti tokia tvarka, kurioj vištos galva branginama daugiau, negu žmogaus. Po tokio įvykio teko buti labai atsargiems, nes, kaip įsitikinom, tai už menkniekius ten dažniausiai buvo kertamos žmonių galvos.

— Bausmę paprastai ten skyrė gubernatorius. Teisme kaltininkas prieš gubernatorių klupo ant kelių ir galva muša į grindis. Ten nėra kalėjimų, į kuriuos kimštų nusikaltėilius. Bet viena iš dviejų — ar išteisina ar mirties bausmė.

Ir mirties bausmių tai kiekvieną dieną esti ir tas atliekama viešai aikštėje, kad visi matytų. Nuteistasis nusikaltėlis mirti vežamas vežime ant dviejų ratų, pririštas ir kojos užkaltos į kaladę. Vežime stovi stiebas, ant kurio užrašyta, už ką yra baudžiamas. Priešaky vežimo eina r trimituoja. Kas išgirdo trimitus, artinasi prie tos aikštės, kur yra nukertamos galvos. Žiurovų susirenka labai daug. Pasmerktąjam prieš nukertant galvą duodama išgerti degtinės. Kaip aš jau minėjau, kiniečiai tiki į pomirtinį gyvenimą, todėl jiems, atrodė, mirtis nebaisi.

VIENĄ DIENĄ KARTAIS NUKIRSDAVO LIGI 20 ŽMONIŲ

Kuomet vienam kertama galva, kiti, laukdmi eilės, tą viską mato ir reiškia džiaugsmą, kuomet budeliui pavyksta vienu kirtimu nukirsti galvą...

Nukirtimas atliekamas labai primityviai. Nusikaltėlis su sukaltomis kojomis į medinę kaladę klupoja; vienas kinietis iš užpakalio laiko už surištų rankų, o kitas už kasos ir kuomet budelis kardu nukerta galvą, tai tasai, kuris laikė nusikalėtlį iš užpakalio, kuną parbloškia į šalį, nes neperbloškus kraujas fontanu švirkščia ir galėtų pačius didžiunus sutepti... Turtingesnieji giminės lavoną pasiima ir patys palaidoja, o kas neturi tokių giminių, tai šunės ir kiaulės tą bematant suėda. Kiaulės taip įpratusios prie tokių puotų, kad išgirdusios trimitus ir traukia į tą aikštę, kur kertamos žmonių galvos.

Pasmerktasis gali vietoje savo galvos pasamdyti kitą, bet, žinoma, tas atsitinka su labai turtingais. Neturtingi to padaryti negali viena, kad pinigų neturi, o kita neturtingam... ir kitam pasaulyj, tikima, bus gerai ir gaus viso to, ko šiame pasaulyje neturėjo. Turtuoliui yra iškaičiavimas atsipirkti, nes šiame pasaulyje jis visko turi.

Bet paskutiniu laiku už smulkesnius nusikaltimus buvo įvestos ir kitos bausmės, kaip tai iškryžiavimas kelioms dienoms arba įkirtimas lazdų. Ir šitos bausmės labai skaudžios ir žiaurios. — L. U.

DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLO STATYMO FONDO GLOBĖJŲ ATSKAITA

IŠ KO GAUTI PINIGAI —

Liepos mėn. 20 d., 1933 m. — surinkta Gėdulo vakare Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje		$246.73
Rugp. 24 d. — K. Donkevičius, Chicago, Ill.		5.00
" 24 d. — Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone:		
Ministeris Bronius K. Balutis	$100.00	
Liet. P-bės Sekr. Mikas Bagdonas	15.00	
Nita Abaskaitė	10.00	
Agota Stasiunaitė	5.00	
James Hawkins	2.00	
Adelė Barisevičiutė	1.00	133.00
Rugp. 29 d. — Elzė Povilaitytė, Hartford, Conn. už paveikslus		5.00
" 31 d. — A. J. Ažukas, Scranton, Pa.		1.00
" 31 d. — "Naujienų" bend. Chicago, Ill. už paveikslus		70.00
Rugs. 8 d. — Adv Jos. J. Grish, Chicago, Ill.		20.00
" 8 d. — "Gėlių Darželis" Vaikų ratelis, per M. Kemėšienę, Chicago, Ill.		18.17
" 11 d. — "Naujienų" Bend. Chicago, Ill. už paveikslus		5.00
" 12 d. — G. Keseriauskas, E. St. Louis, Ill. už paveikslus		2.00
" 12 d. — Veronika Kručienė, Amsterdam, N Y.		1.00
" 13 d. — J. A. Urbonas, Dayton, Ohio, už paveikslus		5.00
" 13 d. — M. Šiminskis, Mt. Carmel, Pa.		.50
" 19 d. — A. Kunsaitis, Waterbury, Conn.		1.00
" 19 d. — Vytauto Beno Piknike už parduotus paveikslus per B. Simokaitį		12.50
" 25 d. — "Naujienų" be..nd. Chicagoje už paveikslus		5.50
" 25 d. — C. Dobrovolskis, Kearney, N. J.		1.00
Spal. 3 d. — J. A. Urbonas, Dayton, Ohio, už paveikslus		5.00
" 8 d. — Pajamos iš Aviacijos Dienos Chicagoje:		
Už parduotus įžangos bilietus	523.00	
iš bufeto	170.00	
už parduotus paveikslus	86.00	
pajamos iš lioterijos už "Lituanicos" modelį	59.50	
Už Concesiją	1.00	839.43
Spal. 9 d. — B. Simokaitis, per Marguti, Chicago, Ill. už paveikslus		10.00
" 9 d. — "Margutis" už paveikslus		9.00
" 9 d. — "Margutis" už paveikslus		7.50
" 9 d. — "Margutis" už parduotus spec. Margučio numerius		24.50
" 9 d. — A. J. Katkauskas, Worcester, Mass. už paveikslus		12.00
" 11 d. — "Aušros Vartų" Vyrų ir Moterų draugija, per A Bartkų, Chicago, Ill.		10.05
" 13 d. — SLA. 105-ta kuopa, per M. K. Mackevičių, Dayton, Ohio		12.70
" 13 d. — J. Kasputis, Kenosha, Wisc. už paveikslus		12.50
" 17 d. — Karolina Petraitis, Chicago, Ill.		2.00
" 17 d. — SLA. 4-tas apskritys, per Olga Ažuneriutę, Waterbury, Conn.		15.00
" 17 d. — Barbora C. Viznienė, Stratford, Conn.		12.00
" 20 d. — J. A. Urbonas, Dayton, Ohio, už paveikslus		5.00
" 23 d. — Šv Kryžiaus parap. vakarėlis, per Kun. S. Bystrą, Dayton, Ohio		25.00
" 27 d. — S. B. Komaiko, Chicago, Ill.		5.00
" 28 d. — Vieša Rinkliava, Cihcago, Ill.		1,539.08
" 31 d. — P. Statia Bergen, Chicago, Ill.		2,833.34
Lapkr. 15 d. — E. Narušis, Tororto, Canada, už paveikslus		1.00
" 15 d. — Mrs. T. Lašėnė, Michigan City Ind. surinktos aukos iš:		
Juozas Rupšis, Michigan City, Ind.	1.00	
Herman Zoen, Michigan City, Ind.	1.00	
A. Gumulauskas, Micihgan City, Ind.	1.00	
Dr. C. D. Ross, Michigan City, Mich.	1.00	
M. Lašas, Michigan City, Ind.	1.00	
Antanas Mockus, Michigan City, Ind.	1.00	
po 50c ar mažiau iš įvairių asmenų	8.65	14.65
" 15 d. — Lietuvių Ratelis, Youngstown, Ohio per. M.Suboni		8.40
" 17 d. — Barbora Pronskienė, Chicago, Ill.		10.00
" 17 d. — Amer. Lietuvių politikos ir pašalpos Kliubas, Gary, Ind.		10.00
" 17 d. — Lithuanian Republican Central Organization of Cook County, Chicago, Ill.		5.00
" 17 d. — L. Gaižaitė, Chicago, Ill.		15.00
" 24 d. — Už parduotus paveikslus per J. Januškevičiaus krut. paveikslų vekarą Liet. Autitorijoje, Ccicago, Ill.		2.50
" 24 d. — Pelnas iš J. Januškevičiaus krut paveikslų vakaro Liet. Auditorijoje, Chicagoje		10.00
Už parduotus paveikslus Lietuvos Konsulate Chicagoj įvairiems asmeniems		8.00
Už parduotus "Margučio" spec. numerį Lietuvos Konsulate Chicagoje		2.00
Viso Pajamų		$4,480.75

IŠMOKĖTA

Lapkr. 24 d. — P. Conrad, už 1,500 lakunų paveikslų	165.00	
P. Prečinauskui už 1,000 lakunų paveikslų	86.00	251.00
Išlaidos Aviacijos Dienoje Chicagoje:		
Už tvarką	20.00	
Už pavežiojimą lėktuvų berniuko pagaminusio "Lituanicos" modelį	6.00	
Už pavejiojimą lėktuvu muzikantų	12.00	38.00
"Tags" per viešą Rinkliavą Chicagoje		312.00
"Draugui" Chicago, Ill. už sąskaitas		33.50
Viso išlaidų		634.50
Lieka Fondo Globėjų Žinioje		$3,846.25
Viso		$4,480.75

PINIGAI RANDASI:

Metropolitan State Bank, Chicago, Ill.	3,075.99
City National Bank, Chicago, Ill.	770.26
Viso	$3,846.25

Dariaus-Girėno Fondo Globėjai (nėra parašų — Red.)
Gruodžio 1, 1933.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUŠIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. I. Bložis

SALDAINIAI

Amerikos žmonės yra labai pripratę prie saldainių valgymo. Statistika parodo, kad kiekvieno asmens yra suvartojama daugiau nei šimtas svarų per metus. Prieš šimtą metų, kaip statistika parodo, tik po dešimtį svarų suvartodavo per metus kiekvienas asmuo. Tas padidėjimas cukraus vartojimo pareina nuo gaminimo įvairių saldainių ir perdidelis jų vartojimas.

Saldainių valgymas yra Amerikos žmonių įprotis ir tą įprotį jie įgauna iš mažų dienų. Bile kokiame viešame susirinkime arba pasilinksminimo vietoje, kur vaikų yra, pamatysi, kad vaikai turi saldainių rankose.

Pažvelkime į krautuves ar bučernes bei grosernes — visur pamatysime užtektinai saldainių. O tas įrodo mums, kad yra pakankamai pirkėjų, nes kitaip jos nebutų laikomos. Saldainių pirkėjų didžiuma yra vaikai.

CUKRUS PRIDUODA ENERGIJOS

Saldainiai yra padaryti iš labai stipraus cukraus skiedinio (solution). Cukrus yra savotiška koncentruotas maistas. Cukrus yra labai lengvai suvirškinamas ir duoda energijos kunui. Bet sykiu cukrus, kaipo taukas, yra nenaudingas kuno augimui, nes jis neturi savyj vitaminų, kalkių, fosforo ir geležies druskų. Tik rudas cukrus turi biskį mineralinės medžiagos.

CUKRUS GADINA APETITĄ

Cukrus sumažina apetitą dėl valgių ir padidina apetitą del saldainių. Saldainių valgytojai daugiau jų nori, o kartais ir visai praranda apetitą dėl reikiamo maisto, — kaip, pavyzdžiui, duonos, mėsos, sviesto, pieno ir daržovių. Daržovės yra reikalingos dėl vitaminų gavimo, o kiti valgiai dėl energijos ir augijimo. Tokiu budu pasidaro nebalansuotas maistas ir trukumas vitaminų ir minerališkos medžiagos padaro silpnus dantis ir kaulus.

Pirmiau buvo sukurta teorija, kad per didelis cukraus arba saldainių vartojimas daro blėdį. Cukrus rugsta ir dėl to puna dantys. Bet dabar surandama, kad ne vien dantys puna nuo tos chemiškos rugšties, bet perdaug cukraus vartojant pasidaro nebalansuotas maistas, o tas susilpnina dantis ir jie greit genda.

PERDIDELIO CUKRAUS VARTOJIMO PASEKMĖS

Cukrus arba saldainiai paakstina prie veikimo gleivių liaukų ir sudaro gleivinę, minkštą, skiedinį, kuriuo apsivelia dantys ir paskui net sunku tai nuvalyti. Normališkai cukrus arba saldainiai eina į vidurius arba į žarnas be atmainos — tai reiškia, be chemiškos reakcijos. Saldainių perdidelis vartojimas yra nesveika dėl virškinimo aparato. Jeigu saldainių yra valgoma, kuomet pilvas tuščias, tai saldainiai arba cukrus suerzina plonas pilvo laukas nuo kurių priklauso virškinimo skysčiai. Cukrus rugsta labai greitai, ir daug ant sykio vartojant, sudaro minėtą erzinima arba iritaciją žarnose. Ta iritacija sulaiko susigėrimą minerališkų elementų į kuną, nors jų butų ir užtektinai arba perdaug.

Taigi, vartojant cukrų, reikia vartoti po mažai ir ant pabaigos valgio del užsigardžiavimo. Bet vengti cukraus vartojimą butų dar geriau, nes cukrų kuno aparatas pats pasigamina iš duonos, grudinio maisto, fruktų ir daržovių. Tokiu budu cukraus nereikėtų vartoti. Bet kuris negali be jo apsieiti, tai reikia vartoti labai atskiestą ir po mažą dalį.

SALDAINIAI NATURALIŠKAME MAISTE

Geriausia yra užganėdinti vaikus su saldainiais, kurie randasi naturališkame maiste, pavyzdžiui: meduje, džiovintose slyvose, dates, (Amerikos palmo vaisiai), razinkose bei džiovintose figose. Viršminėti dalykai turi tinkamo saldumo ir yra lengvai virškinami.

Sekantis dalykas yra palyginamos vertės su dviem arbatiniais šaukštukais cukraus: pusė didelio obuolio, pusė didelio banano, vienas vidutinio didžio apelsinas, viena figa ir dvi dates.

Geras dalykas vaikams paduoti vietoj saldainių, tai fruktų mišinys, kuris yra gana sveika del vaikų ir vaikai tuo užsiganėdina. Paimk sumaltų sekančių dalykų, pusę puoduko dates, pusę puoduko figų, pusę puoduko riešutų ir biskį lemono del pagerinimo skonio. Tas viskas turi buti gerai sumaišytas ir sukietėjus reikia sukapoti į šmotukus ir vartoti kaipo saldainius.

Mokyklose paprastai yra mokinami vakai, kad jie saldainių nevalgytų arba, kad ir valgo, tai valgytų tik po valgių. Tulose mokyklose visai nevalia pardavinėti saldainių, kad vaikus atpratinti nuo blogų papročių. Kitose mokyklose parduoda saldainius su pasiteisinimu, kad vaikams nori suteikti gerų saldainių ir juos išmokinti, kuomet juos valgytį, — tai reiškia, po valgiui. Dar kitose mokyklose yra pardavinėjama fruktai vietoje saldainių, su tikslu, kad nupratinti nuo saldainių.

Be abejonės mokyklos stengiasi dėl vaikų kuo daugiausia suteikti naudos iš sveikatos atžvilgio. Bet tos visos mokyklų pastangos yra bergždžios, nes vaikai nueina į mokyklas su negeistinais papročiais, o tų papročių kaltininkė yra motina ir niekas kitas. Aš tikiu, kad gerbiamam skaitytojui teko ne kartą patėmyti (kaip ir aš esu matęs) motiną vežant vežimėly vaiką, kuris neturi nei mažiausio supratimo apie saldainius. Vienok motina turi padavus vaikui kokį nors šmotelį saldainio ir nuodina vaiko kuno sistemą, o dantims tai daugiau nuo to prisieina nukentėti. Na, o vaikui paaugus, motina dejuoja, kad jos vaikas nuo saldainių yra neatginamas ir tuomet tariasi su kaimynkomis, ką jinai turi daryti, kad vaiką nuo jų atpratinti. Suprantamas dalykas, tą įprotį reikia sunaikinti.

Taigi, motinos, vietoj kokių saldainių, duokit vaikams kramtyti kietą duonos plutelę — tuo vaikui nesuteiksite blogo papročio ir jis bus sveikesnis, turės gerus dantis arba bent geresnius, negu saldainius valgydamas.

Naujos Knygos

GAUNAMOS "AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE
14 Vernon St., Worcester, Mass.

PRAKTIŠKOJI LIETUVOS VIRĖJĄ— Pamokymai kaip gaminami įvairus sveiki ir gardus valgymai— 362 skirtingi valgiai. Kaina ..... 75c.
MAISTAS IR VALGIŲ GAMINIMAS— Parašyta Dr. J. Karvelio. Mokykloms ir šeimininkėms vadovėlis ir pamokymai, kaip gamint sveikus ir skanius valgius sveikiems, vaikams ir ligoniams. Kaina $1.50
NAMŲ DAKTARAS, nauja daktariška knyga su dviem šimtais receptų. Įsigyk tuoj, sutaupysi pinigų.. $2.00
ŽEMAITĖS RAŠTAI, 3 tomai $5.50
VAINIKAS, su poetų eilėmis, paveikslais $1.50
RAISTAS, Upton Sinclair, versta iš angliškos kalbos $1.25
VAIŠGANTO RAŠTAI, 7-ni tomai $7.00

"Amerikos Lietuvio" Spaustuvėje Atlieka Visokius Spaudos Darbus

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Kalinys Padarė Dariaus ir Girėno Medžio Raižinį

Lietuvos kalėjimuose labai dažnai atsiranda tokių kalinių, kurie parodo didelių gabumų. Pavyzdžiui, dar 1921 metais vienas plėšikas kalėjimo dirbtuvėse padarė labai įdomų didelį rašomąjį stalų už tai jį Respublikos Prezidentas išleido laisvėn. Kitas taip pat kriminalinis nusikaltėlis neperseniai išrado mašinėlę silkėms lupti. Trečias nupiešė "Vytautas kalėjime", ir jam bausmė buvo sumažinta vienu trečdaliu.

Dariaus ir Girėno karžygiškumas, kaip pasirodo, net kalinių buvo sutiktas su entuziazmu. Taip antai, šiomis dienomis, Šiaulių kalėjime jau septinti metai sėdįs nusikalėtlis Zigmas Osuchas, gavęs iš kalėjimo viršininko leidimą, peilių išdrožinėja iš medžio Dariaus ir Girėno paveikslus — skulpturas. Žinovai kalinio darbą pripažino esant menišką, o Dariaus ir Girėno fondo komitetas tą darbą mano perimti. — Tsb.

Mahometonų centras – Raižiuose

Butrimonių valsčiuje, Raižių kaime yra mahometonų mečetė (šventnamis) ir prie jos gyvena imamas, vadinasi, dvasios vadas — kunigas Adomas Chaleckas. Parapijonių jis turi apie 700 žmonių. Adomas Chaleckas yra visos Lietuvos mahometonų dvasios vadas — muftijus — vyskupas.

Ankščiau dzukų mahometonų mečete buvo Bajorų kaime, Alovės valsč. 1888 metais ji buvo panaikinta ir pastatyta Raižiuose.

Lietuvos mahometonai dar prisilaiko savo religinių apeigų. Jie švenčia ne sekmadieniais, bet penktadieniais. Kiaulienos ir juodos duonos jie nevalgo. Įdomios jų ir vestuvių apeigos. Jaunikis savo busimos žmonos prieš vestuves negali matyti. Visus pasiruošimus daro piršliai ir tėvai. Kada jau grįžta iš mečetės, prieš valgymą jaunoji plauna savo vyro kojas, o vyras tuo laiku rankoj laiko botagėlį ir žmonai sukerta. Tai yra ženklas, kad žmona turi klausyti vyro. Vestuvės tęsiasi visą savaitę.

Mahometonai, totoriai, karaimai ir kitokios retesnės religinės sektos Lietuvoj turi visišką tikėjimo laisvę. Jie, ypatingai karaimai ir mahometonai, yra ištikimi Lietuvos piliečiai ir labai garbina Vytautą Didįjį, kuris šiuos ateivius Lietuvoje prieš penkis šimtmečius tėviškai priėmė ir globojo. — Tsb.

Caro Himno Autoriaus Kapas – Kaune

Apie penki kilometrai nuo laikinosios Lietuvos sostinės Kauno, nepaprastai gražioj vietoj, tarp miškų, išdidžiai stovi viena iš puikiausių ir brangiausių Lietuvoje Pažaislio Kamendulų vienuolyno bažnyčią. Šią bažnyčią yra matęs ne vienas viešėjęs Lietuvoje svetimšalis, nes ji yra viena iš gražiausių Lietuvoje meno bei statybos paminklų.

Pažaislio bažnyčią savo lėšomis pastatė Lietuvos didikas Pacas 1667 — 1674 metais. Bažnyčios vidų papuošė ornamentais ir freskais garsiausieji anų laikų italų menininkai. Kai 1795 metais Lietuvą pagrobė rusai, jie tuojau atkreipė dėmesį į Pažaislio bažnyčią ir jau 1831 metais, po Kosčiuškos sukilimo, vienuolyną ir bažnyčią pagrobė sačiatikiai (pravoslavai). Taip jie šias lietuvių tauos brangenybes išlaikė savo rankose iki pasaulinio karo, kol 1915 metais galutinai išsinešdino.

Rusų viešpatavimo laikais Pažaislio vienuolyne rusiuose ir jo šventoriuje buvo palaidota daug aukštų pravoslavų dvasininkų ir kitų žymių asmenų. Bet didžiausias netikėtumas lankantiems Pažaislio vienuolyną sužinoti, kad jo šventoriuje, be kitų, yra palaidotas drauge su savo žmona Rusijos carų (monarchijos) himno "Bože caria chrani" (Dieve, carą saugok) autorius — žymus rusų kompozitorius Aleksiejus, Feodoro sunus, Lvovas.

Lvovas buvo generalmajoras, rusų caro Nikalojaus I adjutantas. Mirė Kaune 1870 metais ir palaidotas Pažaisly. Jo kapas su marmurine paminkline lenta ir atatinkamu ant jos užrašu, yra užsilikęs iki šių laikų. Kiekvienas, lankęs Pažaislio vienuolyną, pasinaudoja proga pamatyti Lietuvos prispaudėjų himno autoriaus kapą.

Tai bene įdomiausia rusų viešpatavimo laikų liekana Lietuvoje. — Tsb.

"Kiauliška" Propaganda Klaipėdos Krašte

Klaipėdos krašto direktorija uždraudė daryti viešus politiškus susirinkimus. Tas draudimas buvo taikomas beartėjantiems Klaipėdos krašte žemės ukio rumų rinkimams. Rinkimai įvyko s p a l i ų mėn. 23 d. Besiruošiančios rinkimams politiškos grupės griebėsi naminės agitacijos. Šią agitaciją galėjo tinkamiau išplėsti tos grupės, kurios turės stipresnį propagandos aparatą, butent — vokietininkai dvarininkai su jų visais patarėjais. Šios grupės agentai vaikštinėjo p o gyventojus ir patarinėjo dėtis vadinamai Neumanno hitlerininkų šalininkų grupei. Kartu jie gyventojus įrašė į tam tikrus sąrašus, pagal kuriuos busią iš gyventojų perkami gyvuliai ir kiaulės į Vokietiją išvežti. Kiekvienam Neumaninkui duodamas tám tikras išvežimo į Vokietiją kontingentas (skaičius).

Gyvulių į Vokietiją eksporto reikalai pavesti vienai vietos vokiečių dvarininkų organizacijai — "Viehverwertungsgesellschaft", — vadinasi, gyvulių suvartojimo bendrovei Klaipėdos krašte. Jau buk ir šis naujasis politiškas gyvulių kontingentavimas yra pavestas. — Tsb.

Seniausia Tilžės Krašto Gyventoja Nemoka Vokieškai

Išimtininkė Kuraunienė, gyvenanti Tilžės krašte, Kaukėnų parapijoje, Šulbetvarių kaime, šventė savo šimto metų sukaktuves. Ta proga Prusijos ministeris pirmininkas, ją sveikindamas, padavonojo mažą piniginę dovaną. Karaunienė gimusi 1833 metais senoje Prusų lietuvių Avižių šeimynoje. Ji ištekėjo už vyro su vokiška pavarde, tačiau ir su juo kalbėjosi lietuviškai. Vokiškai kiek pramoko tik vėliau, tačiau vos susikalba.

Senelė turi labai gerą atmintį: mintinai atpasakoja lietuviškas giesmes ir ištisus Biblijos straipsnius. Taip pat gerai atsimena Vokiečių karus su austrais 1864 metais ir prancuzais 1870 metais. Jos vyrui teko aktyviai dalyvauti tuose karuose. — Tsb.

Tvarkys Valstybės Ženklą

Lietuvos valstybės ženklas Vytis (smarkus jojikas su kardu rankoj) iki šiol nėra galutinai sutvarkytas. Įvairus dailininkai valstybės ženklą nevienodai piešinėdavo, spausdidavo ir panašiai. Be to, nebuvo įstatymu nustatyta, kur privalo, kur gali ar negali buti valstybės ženklas kabinamas, dedamas bei spausdinamas. Del to, sakysim, nesenai kilo nesusipratimų Klaipėdos seimely, kuris nubalsavo savo salėj nekabinti Lietuvos valstybės ženklą, kai tuo tarpu tebekabo ten iš senų laikų Vokietijos kaizerių — valdovų paveikslai. Dabar ruošiamas įstatymas, kuriuo bus nustatyta, koks turi buti Vytis ir kur, kada kaip jis gali buti kabinamas, dedamas bei spausdinamas.

Jojimas – Lietuvių Tautinis Sportas

Senovėj lietuviai buvo garsus jojikai, mylėjo žirgus — juodberėlius ir net juos dainose gražiai apdainavo. Vergijos amžiais lietuviai, kaipo jojikai, sumenkėjo, sunyko. Lietuvių kariuomenės raitelių pulkai, per kuriuos perėjo tukstančiai bernužėlių, jojimą pusėtinai atgaivino. Kuno Kulturos Rumai nusistatė jojimą padaryti lietuvių tautos tautiniu sportu. Taisyklingai mokančių joti, buvusių raitelių pulkuose žmonių, jau galima rasti kiekviename kaime, o visi lietuviai labai myli arklius. Taigi yra pagrindas plačiai organizuoti ir plėsti jojimo sportą. Šiemet spalių 7 — 8 dienomis visuose apskričių miestuose buvo organizuojami sulėkimai, kuriuose kvietė dalyvauti visus ukininkaičius su savais arkliais, su savais balnais ar net ir be balnų. Tuose raitelių sulėkimuose dalyvavo dešimtys tukstančių ukininkaičių. Tai buvo pirmas platesnis raitųjų sporto bandymas. — Tsb.

Prekybos Reikalų Tvarkymas

Kol pasaulio neslėgė ekonominiai sunkumai, visos valstybės savo kraštui reikalingus gaminius įsiveržinėjo iš ten, iš kur norėjo. Paskutiniu laiku betgi įsivyravo nuomonė, kad, girdi, aš pirksiu tik pas tuos, kurie ką nors iš musų perka. Lietuva savo prekyboje šio principo nesilaikė gana ilgai, tačiau pamatė, kad iš to nėra nė jokios naudos.

Štai, pav., Čekoslavikija per 8 metus įvežė į Lietuvą savo gaminių už 107 milijonus litų daugiau, negu įsivežė pas save iš Lietuvos. Arba Amerikos Jungtinės Valstybės. Jos Lietuvai padarė prekių per 8 metus už 89 mil. litų daugiau, negu iš Lietuvos pirko. Tokie pat dalykai išeina ir su Rusija, su kuria prekyba yra pasyvi 39 mil. litų. Švedija į Lietuvą įvežė gaminių už 224 mil. litų daugiau, Estija už 21 mil. litų, Italija už 24 mil. litų, Prancuzija už 19 mil. litų, Olandija už 19 mil. litų, Šveicarija už 16 mil. litų, Suomija už 10 mil. litų, ir Danija už 5 mil. litų. Iš Lietuvos išvežė gaminių daugiau negu įvežė Anglija už 361 mil. litų, Vokietija už 52 mil. litų, Latvija už 72 mil. litų ir Belgija už 4 mil. litų. Šios keturios valstybės atlygino Lietuvai tą, kas buvo prakišta kitoms.

Toliau taip prekiauti negalima. Sutvarkyti šiam dalykui Lietuva įvedė prekėms įvežti leidimų sistemą. Lietuvos pirklys jau nebegali pirkti ten, kur jam patogiau, bet ten, kur naudingiau valstybei.

Visam tam dalykui dar geriau sutvarkyti, ateinančių metų pradžioje bus sudarytas iš valstybės finansinių įstaigų ir didžiųjų Lietuvos ekonominių įstaigų atstovų tam tikras eksporto komitetas. Jo svarbiausias uždavinys bus ieškoti rinkų Lietuvos gaminiams, reguliuoti išvežimą, bet kartu ir tvarkyti importą. Leidimų įvežti gaminius išdavinėjimą tas komitetas irgi pasiims. Tokiu budu kompensacinės prekybos principas bus pradėtas praktikuoti Lietuvoj jau pilnutinai. — Tsb.

Dainų Šventė Įvyks 1938 Metais

Neseniai Kaune įvyko visos Lietuvos muzikų ir chorvedžių suvažiavimas, kuriame, be šiaip muzikos reikalų, buvo apsvarstytas ir naujos dainų šventės ruošimas. Suvažiavime buvo prieita išvados, kad greitų laiku tokią dainų šventę ruošti neverta, o palaukti 1938 metų, kai bus švenčiama Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktuvės. Per tuos penkerius metus šventei bus galima tinkamai pasiruošti. Norima, mat, kad ši šventė butų tikrai didinga ir įspudinga, o ne šiaip sau kaip kitos, turėjusios daugybę trukumų. Pasiruošimas ateinančiai šventei jau pradėtas. Jau registruojami chorai, kuriems netrukus bus išsiuntinėtos dainos. — Tsb.

Lietuvos Geležinkeliai

Visi esą Lietuvoj geležinkeliai yra valstybiniai. Jie yra dviejų rušių: platieji ir siaurieji. Plačiųjų ilgis yra 1.215 klm. ir siaurųjų — 422 klm.; iš viso 1.637 kilometrų. Siaurieji geležinkeliai daugiausia buvo pastatyti vokiečių karo reikalams; jie keleivių susisiekimui ne visai tinka, nepatogus. Jais daugiausia naudojamasi prekių pervežimui. Norime siauruosius geležinkelius panaikinti, šiaulių — Biržų siaur. geležinkelį manoma pakeisti plačiuoju ir šią turtingą šiaurės Lietuvos sritį įtraukti į Lietuvos susisiekimo tinklą. Bendrai siaurųjų geležinkelių eksploatacija yra nuostolinga. Todel rengiamasi čia vietoj traukinį leisti automatricas — vagonus motorais. Tas atseis žymiai pigiau, negu dabar leidžiami traukiniai. Taip pat ir keleiviams tas sudarys žymių patogumų, nes automatricos vaikščios didesne skuba. Tokias automatricas norima leisti ir tuose ruožuose plačiųjų geležinkelių, kur del autobusų konkurencijos keleivių važiavimas geležinkeliais yra mažas, kaip pavyzdžiui Kaune — Alytaus ruože. Viena tokia automatrica jau vaikščioja šiaulių — Biržų ruože. Klaipėdos krašto kai kuriuose ruožuose irgi manoma leisti automatricas.

Bendras garvežių skaičius yra 162; iš jų 37 keleiviniai, 110 prekinių ir 15 manevrinių. Vidutiniai kiekvienas garvežys per metus padaro 55.000 kilometrų kelią. Be to, yra 7 lokomotorai, kuriais atliekami manevrai stotyse.

Plačiųjų geležinkelių keleivinių vagonų yra 317; iš jų europėjiško tipo — 215 ir rusų tipo — 102. Visi keleivių vagonai su salonais turi 11.219 vietų, tai tiek iš karto geležinkeliai galėtų parvežti keleiviniuose vaguonuose keleivių.

Plačiųjų geležinkelių prekinių vagonų esamą 3.906. Prekiniai vagonai vartojami pervežimui įvairių prekių bei gyvulių. Rudenį — cukrinių runkelių ir pavasarį — įvairių mašinų ir trąšų pervežimo metu jaučiama prekinių vagonų stoka.

Iš viso geležinkeliuose 1932 m. gale buvo 3.961 tarnautojas ir 2.036 darbininkai. Per praėjusius metus pervežta 2.203.792 keleiviai. Tiek dabar turi Lietuvos geležinkeliai, o 1919 metais iš vokiečių buvo atimta tiktai keli aplužę garvežiai ir keliasdešimts vagonų. — Tsb.

Pakels Kainas už Sviestą, Už Bekoną Pažemins

Šiuo laiku už eksportuojamo pirmos rušies sviesto kilogramą "Pienocentras" pieno perdirbimo bendrovės moka 3,10 lt., už antro rušies kilogramą 3 lt. ir už trečios rušies kilogramą 2,85 lt. Nuo spalių 1 dienos norima sviesto kainą 20 centų pakelti. Atitinkamas šiuo reikalu projektas jau pasiųstas ministerių kabinetui apsvarstyti ir patvirtinti. Tačiau tuo pačiu laiku busią pamažintos kainos už bekonines kiaules. Taip, kad ukininkams sviesto kainos mažutis pakėlimas neatsvers bekono kainos pažeminimo. — Tsb.

Atgaivinama Senovės Lietuvių Muzika

Senaisiais laikais lietuviai grodavo kanklėmis, ragais, skudučiais ir trimitais. Tai lietuvių tautiniai muzikos instrumentai. Laiku slenkant ir Lietuvą užplūdus svetimiesiems, kanklės ir visi kiti instrumentai bei jų muzika buvo pamažu užmiršti. Jų vietoje prasiplatino rusiškos armoškos, balalaikos ir šiaip įvairus svetimi muzikos instrumentai. Praeito šimtmečio pabaigoje prasidėjus lietuvių tautiniui atgimimui buvo prisiminta viskas, kas lietuviška. Puvo ištrauktos iš palėpių dar užsilikusios sudulkėjusios kanklės. Jos vėl suskambėjo, iš pradžių dar kur ne kur, o vėliau vis dažniau ir dažniau. Su kanklėmis kartu sugaudė ir trimitai, ragai, prabilo ir skudučiai. Lietuviai inteligentai šią savo senovės muziką pradėjo domėtis vis labiau ir pagaliau senoji lietuvių muziką vėl atgijo. Kai vieną didžiausį tautinės muzikos, ypač kanklių, gaivintoją reikia čia paminėti senelį Puskunigį, kuris ligi šiol išmokino kanklėmis skambinti apie 1200 žmonių, kuris paskui mokino kitus, o tie vėl kitus. Jau kanklėmis skambina visur, ruošiami jų muzikos koncertai, duodama jų muzika per radio ir galų gale įsteigta net jų muzikos mokykla. Šią mokyklą neseniai įsteigtą išlaikė Švietimo Ministerija. Jos direktoriumi yra J. Strimaitis. Joje mokoma kankliuoti ir groti skudučiais. Kanklės paskutiniu laiku yra tobulinamos, labiau pritaikomos moderniškos muzikos reikalavimams. — Tsb.

Paminklai Dariui ir Girėnui

"Lituanica" jau aviacijos dirbtuvėse

Atlanto nugalėtojams Dariui ir Girėnui paminklas bus pastatytas 1934 metais. Paminklo projektus dirba žymiausi Lietuvos skulptoriai P. Rimša, Zikaras ir Grybas. Visi projektai bus patiekti paminkluį statyti komitetui. Pagal geriausį projektą bus statomas paminklas Kaune, o pagal kitus — kitose vietose.

Skulptorius Aleksandravičius jau padirbo lakunų bareljefus. Jie bus įtvirtinti į paminklines lentas, kurias norima pastatyti lakunų tėviškėje. Jauna dailininkė Tarabildaitė padirbo medalį, kurio abiejose pusėse vaizduojamas Dariaus ir Girėno žygis. Skulptorius Br. Pundžius padirbo iš gipso Dariaus ir Girėno statutėles. Jau iš dailininko nupirko Lietuvos Aero Kliubas ir jau atidavė siaurųjų geležinkelių dirbtuvėms Kaune atliedinti iš metalo. Statulėlės bus trijų rušių, vario bronzos ir sidabro, galimos įsigyti už visai pigią kainą. Be to, dailininkas Antinis baigia skulpturos kurinį kuriam vaizduojama "Lithuanica" virš vandenyno.

Muzikai ir kompozitoriai jau parašė Dariaus ir Girėno garbei keletą maršų. Vienas jų tuo tarpu kuria "Vandenyno Simfoniją". Rašytojas Vienuolis žada pradėti netrukus rašyti apie "Lithuanicą" romaną, o poetas K. Binkis poemą.

Pati "Lithuanica" ir lakunų daiktai lapkričio 14 d. nugabenti į aviacijos dirbtuves. Dirbtuvėse lėktuvas bus rekonstruotas (atstatytas), o daiktai tai paruošti, kad nesuėstų jų nei drėgmė, nei laikas. Paruošus Vytauto Didžiojo muziejuje patalpas "Lithuanica" ir kiti daiktai bus padėti specialėse salėse ir sudarys brangiausį visame amerikiečių lietuvių skyriuje eksponatą. — Tsb.

PARINKTINOS NAUJOS KNYGOS

Iš čia sužymėtų knygų, daugumoj jų yra užsilikę tik po keletą egzempliorių užtai patariam pasiskubint su užsakymais. Visas šiame kataloge Knygas parduodam 25 nuošimčiu žemiau pažymėtos jų kainos; tai yra, jei imsit už dolerį knygų, prisiųskit Mums 75c., o jei imtumet už $4. knygų, tai prisiųskit tris dolerius, ir t.t.

1) Lietuvių Tautos Istorija, parašė St. Matulaitis. Pusl. 260. Kaina $1.25
2) Gamtos Pasakos. Vertė A. Murkienė. Pusl. 126. Kaina 50c
3) Lietuvių Tauta Senovėje ir Šiandien, antras tomas. Parašė J. Šliupas, M. D. Pusl. 563. Kaina $2.00
4) Žemės Ukio Koperacija, išleido Žemės Ukio Departamentas. Pusl. 52. Kaina $1.00
5) Buhalterijos Vadovėlis, I dalis Elementarinis kursas komercijos mokykloms. Parašė J. Illgunas. Pusl. 184. Kaina $1.00
6) "Aušros" 40 Metų Sukaktuvių Minėjimo (1183 — 1923). Žvaigždės laida. Pusl. 265. Kaina $1.50
7) Kiškiai, penkios pasakos vaikams su paveikslais. Parupino Pr. Mašiotas. Piešiniai P. Kalpoko. Pusl. 20. Kaina 15c
8) Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas Žodynėlis. Parašė A. Vėgėlis ir J. Strazdo. Pusl. 252. Kaina 80c
9) Bilologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal Profesorių Nusbaumą. Sutaisė Šernas. Pusl. 147. Kaina 50c
10) Raktas pažinti augalams, kurie žydi vasarą ir rudenyje. Parašė J. Avižius. Pusl. 138. Kaina $1.00
11) Akyvi Apsireiškimai Sviete, ant kurių žmonės nuolatai žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su paveikslais išvertė A. Olszewski. Pusl. 79. Kaina 40c
12) Istorija Septynių Mokintojų. Išleidimas trečias. Pusl. 158. Kaina 60c
13) Mokslinčius Tvardauckas. Apysaka iš žmonių padavimų. Dalis pirma ir antra. Pusl. 174 Kaina 60c
14) Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų Naudotis. Pusl. 238. Su paveikslais. Sutaisė Šernas. Kaina $1.50
15) "Moteris". Jos gyvenimo srytis ir jos paslaptįs. Su paveikslais. Parašė D-ras E. Zozanas. Pusl. 73. Kaina 50c
16) Paėjimas Organiško Svieto. Pagal Bittnerį. Sutaisė Šernas. Pusl. 137. Kaina 50c
17) Vyskupo M. Valančiaus Raštai. Antano Tretininko Pasakojimas. Naujas pataisytas išleidimas. Išleido J. Zavdzkis. Pusl. 112. Kaina 60c
18) Venerinės arba Slaptosios Ligos. Kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė Dr. A. J. Karalius. Pusl. 12. Kaina 50c
19) Dailidė arba Patarmės Stalioriams Surinktos iš Geriausių naujųjų knygų Viršum 120 paišinių. Antano Dailidės antras spaudimas. Pusl. 91. Kaina $1.00
20) Jaunasis Dailidė. Staliams visokių baldų išdirbimo vadovėlis. Virš 200 paveikslų. Pusl. 94. Kaina $1.00
21) Kankintojai ir Kankintiniai už Mokslą. Išleista su pagelba Lietuvių Amerikoje. Parašė Kun. V. Dembskis. Pusl. 183. Kaina $1.25
22) Barbora Ubryka arba Kliošlorius ir Jezuitai. Sulietuvino A. J. Karalius, M. D. Pusl. 118. Kaina 50c
23) Lietuvos Istorija. Antra praplatintoji Laida su penkiais Žemėlapiais. Parašė A. Alekna. Pusl. 235. Kaina $1.25
24) Lietuvių Tautos Istorija. Parašė St. Matulaitis Pusl 260. Kaina $125
25) Augalų Fiziologija. Parašė M. Stankevičius. Pusl. 134. Kaina 50c
26) Kaip Gyvena Augmenys. Pagal Lankevičių ir kitus. Sutaisė Šernas. Pusl. 129. Kaina 50c
27) Trumpa Senovės Istorija. Su paveikslais ir žemlapiais. Pusl. 305. Kaina $2.00
28) Gamtos Istorija I Knyga. I Gyvuliai, II Augmens, III Akmens ir Žemės. Vertė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 209. Kaina $1.25
29) Kada ir Kokiu Budu Gali Svietas Kada Nors Pasibaigti? Išvertė J. Ilgaudas. Pusl. 135. Kaina $1.50
30) Dailės Milžinai, jų Gyvenimas ir Darbai. Vertė Ant. Ferd. Maksimovičius, Pusl. 251. Kaina $1.75
31) Senovės Istorija. Trečioji Laida. Vertė iš Rusų Kalbos K. Kepalas. Pusl. 226. Kaina $1.25
32) Dainų Atsiminimai iš Lietuvos Istorija. Parašė M. Biržiska. Pusl. 142. Kaina 60c
33) Dievo Galybė. Pasikalbėjimai ir paveikslėliai. Pačios bendrosios žinios iš Zoologijos, Botanikos, ir Geologjos. Pusl. 174. Kaina $1.25
34) Filosofijos Straipsniai. Parašė V. J. Burdikas. Pusl. 232. Kaina $1.25
35) Mano Patyrimai Didžiojoj Karėj 1918 ir 1919. Parašė Kun. J. F. Jonaitis, Kapelionas. Pusl. 64. Kaina 25c
36) Istorija Abelna. Dalis Pirma nuo Seniausių Laikų. Kinijos — 2800 m. per Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 498. Kaina $2.25
37) Lotynų Kalbos Vadovėlis, I dalis. Parašė K. Jokantas. Pusl. 176. Kaina $3.50
38) Vaikų Skaitymėliai su Lietuvos Žemlapiu. Pusl. 259. Kaina 50c
39) Lietuvių Literaturos Istorija su Žymesniųjų Kurinių Turiniais. Parašė Mira. Pusl. 142. Kaina 80c
40) Lietuvos Istorija Pradedamosios Mokykloms Vadovėlis. Parašė Pranas. Pusl. 106. Kaina 50c
41) Poezijos ir Prozos Teorija. Vadovėlis vidurinėms mokykloms. Parašė St. Češunas. Pusl. 77. Kaina 50c
42) Lietuvių Kalbos Sintaksė. Parašė P. Klimas. Pusl. 51 Kaina .. 35c
43) Lietuvių Rašybos Vadovėlis. Ketvirtasis Leidimas. Išleido L. Gira. Pusl. 78. Kaina 50c
44) Pėdom Kristaus. Vertė S. Petrovas. Pusl. 176. Kaina 75c
45) Teisybės Pasakos. Sutaisė M. Šalčius, Pusl. 62. Kaina 25c
46) Patarlės ir Dainos. Pusl. 30. Kaina 20c
47) Po Priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo Laikų. Parašė E. Posteris. Pusl. 100. Kaina 60c
48) Pasakėlės Vaikam su Paveikslais. Pusl. 56. Kaina 35c
49) Musų Istorijos Pradžiamokslis. Antrasis Leidimas. Pusl. 167 Kaina 90c
50) Komercijos Aritmetikos Vadovėlis. Parašė J. Ilgunas. Pusl. 314 Kaina $2.00
51) Mano Dovanėlė, 16 Pasakėlių. Parinko ir Perpasakojo Pranys Mašiotas. Piešinėliais Petras Kalpokas. Pusl. 22. Kaina 20c
52) St. Brašiškio Raštai. Jo Mokymo Naujieji Keliai ir 19 rankos Pavyzdžių. Pusl. 71. Kaina $1.00

Pinigus už knygas galit siust Money Orderiais arba 2c krasaženkliais, arba ir kitaip. Visais knygų reikalais adresuokit šitaip:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNĄ
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

LIETUVIAI!
SKAITYKIT IR PLATINKIT
AMERIKOS LIETUVĮ

Waterman's
PLUNKSNOS

tai tinkamiausia dovana moterims ar merginoms. Ypač "Lady Patricia" fontaninė plunksna, Waterman išdirbystės, patinka visoms. Plunksna atrodo labai gražiai, ne perstora, yra sagtis prikabinimui ridikulė. O pati plunksna rašo lengvai, lygiai ir švelniai. Tai naudingiausia dovana, kuria džiaugsis kuriom tik teks jas gaut. Penkios gražios spalvos. Plunksna $5. Paišelis $3. Ateikite ir pamatykite!

A. L. KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

KAI LIETUVIUS VOKIEČIAI ŽUDĖ

Labai laiku išėjo pulk. A. Bironto atsiminimai **"Bermontininkams Lietuvą užpuolus"**. Šiuo metu mums labai sveika pažvelgti į senų sąskaitų knygas ir pažiurėti, su kokiais bartneriais Lietuviai turėjo reikalų, kas tie partneriai ir ko iš jų galima laukti, jei vėl kokių reikalų su jais atsirastų...

Pirmiausia, reikia žinoti, kas buvo tie Lietuvą apsėdę bermontininkai. A. Birontas apie juos taip sako:

Pats Bermontas su savo kariuomene stovėjo Latvijoje, o jo štabas Mnitaujoje. Ta kariuomenė, kuri 1919 metų liepos mėnesio 26 d. atsikraustė į Kuršėnus, buvo tik Bermonto kariuomenės dalis, vadovaujama rusų žandarų pulkininko Virgoličiaus. Oficialiai ji vadinosi antrasis vakarų savanorių korpas. Dalis, kuri stovėjo Mintaujoje, vadinosi pirmas vakarų savanorių korpas, kuriame buvo vokiečių legionas, geležinė divizija ir grovo Kelerio rinktinė. Kurių santykių buvo tarp tų dviejų korpų, buvo neaišku. Viena tik teaišku, kad abiem korpam pradžią davė vokiečiai. Bermontas dėjosi abiejų korpų, arba armijos vadu. Iš tikrųjų gi, abiejų korpų vyriausiuoju vadu buvo vokiečių generolas grovas Ruediger von der Golc, kurio štabas pradžioje stovėjo Liepojoje, o paskui Satkunų dvare, arti Joniškio. Kadangi vis delto Virgoličiaus korpas draugė su Bermonto vadovaujama kariuomene buvo viena armija, tai gal ir teisingas bus žmonių duotas jiems "bermontininkų" arba "kolčakų" vardas — kolčakais jie vadinami todėl, kad vyriausiuoju visų rusų monarchistų sąjudžio vadu buvo admirolas Kolčakas.

Kaip žinome, bermontininkų branduolį sudarė vokiečiai, bet į jų tarpą buvo įmaišyta ir rusų, karininkų ir kareivių, didžiąjame kare patekusių į vokiečių nelaisvę ir iš ten pasišovusiu eiti į bermontininkus. Jie sakėsi eisią kovoti su Rusijos bolševikais, kad juos sumušę atstatytų senąją Rusijos tvarką.

Bermontininkuose buvo daug rusų karininkų aplinkiniais keliais atvykusių stačiai iš revoliucinės Rusijos. Žinoma, bermontininkai rusų bolševikus nukariauti norėjo, bet taip pat norėjo įsiviešpatauti ir besikuriančiose Baltijos valstybėse ir vėliau susitvarkyti jose, kaip patinka.

Kas buvo Bermontas? Jis buvo pasivadinęs kunigaikščiu Avalovu — Bermontu, skelbėsi esąs generolas. Pulk. A. Birontas patiekė apie jį žinių, kurios rodo buvus jį ne tik ne kunigaikštį, bet toli gražu ir ne generolą. Tai buvęs žydų kilmės žmogus Bermanas, 16 metų amžiaus įstojęs į griežikų komandą 1900 metais. Per rusų japonų karą Bermanas metė griežikų komandą, kurioje buvo įsitaisęs kapelmeisteriu, įstojo eiliniu kareiviu į Čitos kazokų pulką, dalyvavo mušiuose ir šiaip taip prisikapstė kazokų chorunžo laipsnį, lygų musų jaunesniojo leitenanto laipsniui. Per didįjį karą įsitrynė 31 korpo vado gen. Miščenkos adjutantu. Kai pradėjo griuti rusų armija, kai patys kareiviai pradėjo rinkti savo vadus, žydelis Bermanas įsipiršo į eskadrono vadus. Bet į tokius vadus galėjo įsipiršti kiekvienas suktesnis, mokąs žmonėms liežuvių galvas sukti, latrelis.

Vėliau, rusų armijai visiškai sugriuvus, tas avantiuristas, apvogęs eskadroną, pardavęs jo arklius ir turtą, įvairiais keliais nuėjo pas vokiečius, o šie juo ir pasinaudojo.

Bermontas buvęs didelis bailys. Kai lietuvių kareiviai apšaudė traukinį, einantį iš Mintaujos į Šiaulius, kuriame buvęs Bermontas, jis nešokęs iš traukinio gintis, kaip kiti, bet sėdėjęs savo vagone išbalęs, į lavoną panašus. Taip pasakoja jo paties adjutantas, nors pats Bermontas savo atsiminimuose giriasi tada iššokęs iš traukinio ir beveik lazda "bailius lietuvių kareivius išvaikęs..."

KAIP Į BERMONTININKUS ŽIUREJO KAI KURIE MUSŲ PILIEČIAI?

Paminėtinas vienas labai reikšmingas dalykas, liečią kai kuriuos Lietuvos dvarininkus.

"Keista ir nesuprantama atrodė man ta aplinkybė, — pasakoja pulk. Birontas, — kad kai kurie Šiaulių ir Kuršėnų apylinkių dvarininkai, nežiurėdami mano įsakymo, viešai iškabinto visuose valsčiuose ir seniunijose, nieko neparduoti iš maisto produktų bermontininkams, vis delto ne tik jiems maistą pristatinėdavo, bet ir pinigus rinko jiems šelpti. Štai isakymo ištrauka: ..."Įsakau Lietuvos piliečiams neturėti nieko bendra su minėtais atėjunais. Nieko jiems neduoti ir nepadėti. Tegu iš jusų ima spėka, tada jie patys už tai ir atsakys!.."

"Tačiau ir įsakymą paskelbus, lenkai dvarininkai nenustojo bermontininkų šelpti. — Pasakoja toliau pulk. Birontas. — Ilgai negalėjau suprasti, kokia ten velniava. Man keista ir nesuprantama atrodė, kad amžinasis vokiečių priešas, lenkas, gali juos dar šelpti ir palaikyti. Kiek toliau iš vokiečių kareivių, prieš bermontininkus nusistačiusių, gavau šiek tiek žinių apie bermontininkų tikslus... Paaiškėjo lenkų dvarininkų maisto tiekimas bermontininkams... Rudeniop, tur but 1919 metų rugpiučio gale ar rugsėjo pradžioje sužinojau, jog pas dvarininką D. (labai praverstų žinoti jo viesą pavardę ir ar dabar jis tebegyvena Lietuvoje- -B. P.) buvęs vakarėlis, kur buvę sukviesta daug svečių ponių ir poniučių ir Virgoličiaus korpo karininkų su pačiu korpo vadu. Ilgai tame baliuje svečiai linksminosi, žaidė, šoko, gėrė ir valgė. Per vakarienę aplink stalą buvo nešiojamas popieriaus lapas, į kurį svečiai buvo raginami įrašyti kiek galint stambesnę sumą pinigų bermontininkams išlaikyti. **Turtingesnieji dvarininkai, kelių dvarų savininkai, net paaukoję po visą dvarą.** Šias žinias surinkau iš vietos gyventojų lietuvių, kurie mane informuoti tyčia atvykdavo į Šiaulius; gaila, kad nebeatsimenu jų pavardžių; teatsimenu, kad jų tarpe buvo visai patikimų rimtų ukininkų. Apie tą patį pasakojo man ir Kuršėnų apskrities viršininkas Jasnauskas. **Patariau del to dvarininkams iškelti bylą ir pristatyti ją vidaus reikalų ministerijai. Kiek žinau, byla buvo pristatyta, tačiau ligi šiol neteko girdėti, kad tie išdavikai bent vienas butų buvęs pašauktas tieson.** Byla, matyt, buvo palaikyta be reikšmės ir toliau nebylota.

Reikia vis delto stebėtis tų ponų akiplėšiškumu. Matyt, jie buvo taip giliai įsitikinę, jog Lietuvai atėjęs paskutinis galas, jog veikiai įvyks didelių atmainų — ateisianti lenkų kariuomenė ir vėl prasidėsią "gerieji laikai". Tas įsitikinimas, matyt, buvo toks tvirtas, jog ir atsakomybės jausmo visai jie buvo nustojė. Lietuvos vyriausybės atstovas — komendantas leidžia privalomąjį įsakymą piliečiams, kvalifikuodamas bermontininkus plėšikus ir draudamas pardavinėti jiems maistą, o Lietuvos dvarininkai — lenkai su bermontininkais puotauja ir renka pinigus jiems išlaikyti. Joks įstatymas, jokia valdžia to niekšiško elgimosi nebutų dovanoję! Išvengė jie bausmės vien tik musų geraširdiškumo dėka, dėka amžinos baimės "nekelti triukšmo" ir viską baigti gražumu".

Ši ilgesnė ištrauka čia paduota, kad tai verta įsidėmėti kiekvienam lietuviui, kiekvienam šauliui. Ponai D. dar neišnykę. Jų pilna visur, jie sulindę į savo kiautą tuno ir laukia, gal vėl ateis laikas pasireikšti. Tada mes savo geraširdiškumo ir baimės nekelti triukšmo, žinoma, turėsime atsisakyti...

Iš Vokietijos į Lietuvą pludo kareiviai, ginklai ir maistas. Vis tai po priedanga busimo žygio Rusijon. Žygio Rusijon nesimatė, bet Lietuvoje atėjunai pradėjo stiprintis, vesti ežio svetimame lizde politiką. Čia ir prasidėjo nelygi, atkakli ir nenuilstama pulk. Bironto ir Lietuvos žmonių kova su atėjunais.

Kovo 24 d. Šiaulių rinkoje vokiečių kareiviai nužudė tris niekuo nekaltus žmones.

Prasidėjo vokiečių kareivių savavliavimas, nesiskaitymas su svetima nuosavybe ir komendanto įsakymais buvo nuostabus. Kasdien įvykdavo plėšimai, susirėmimai su komendanturos patruliais. Komendantui ir kareiviams tekdavo po kelias naktis iš eilės nemiegoti, apsiginklavus laukti užpuolimų.

Baisios dienos tęsėsi nuo birželio 20 d. Nuolatiniai komendanturos įsikišimai į vokiečų savavaliavimus paskatino vokiečių generolą grafą Golcą duoti įsakymą išvaikyti Šiaulių komendanturą ir Šiaulių bataliona, Užpuolimas įvyko. Per tą banditišką užpuolimą musiškių žuvo 12 ir sužeista 18. Skaitant pulk. A. Bironto knygoje užpuolimo aprašymą ir karių parodymus verda kraujas ir gniaužiasi kumštys! Tokių momentų virtinės.

Vokiečiai del užpuolimo niekšiškai gynėsi, mesdami kaltę nedrausmingiems spartakininkams. Tą vokiečių aiškinimą nuneigia ne tik musų karių parodymai, bet ir švedų pulk. Arnbergerio, buvusio tada prie Lietuvos kariuomenės, raštas.

Minėtą naktį Šiaulių bataliona vokiečiai išvaikė ir iššudė, su komendantura apsidirbti nepajėgė. Komendantura sėkmingai apsigynė. Tada nemaža ir vokiečių savo kaulus Šiauliuose paliko.

"Netinkamai įkainojant ir nepažįstant kaip reikiant savo kaimyno, — sako pulk. Birontas,— buna netikėtų ir visai katastrofingų visai tautai padarinių. 1919 m. birželio 20 d. Šiaulių įgulos užpuolimas tebuna mums amžinu "memento mori" (Atsimink mirsiąs. B. P.)".

Toliau A. Birontas, vertai apibudindamas vokiečius, nurodo kitų pažiuras į tą tautą: prancuzas Henri de Chambon savo straipsnyje "Lietuvos Aide" vokiečių tautą lygina su plėšriuoju paukščiu, po karo pasodintu į narvelį. Išleistas į laisvę tas paukštis vis tiek draskysiąs kitus, nes tokia jo prigimtis. O Soblys, tame pat "Liet. Aide" sako, kad esančios dvi Vokietijos: viena Goethės, Schillerio, Tomo Manno, kita — Dusseldorfo žudiko Kurteno ir baisėjąsis, ar tik antroji Vokietija nenugalėsianti pirmąją.

DAR DAUGIAU APIE BERMONTININKUS

Vieną naktį vokiečių karininkai, kaip tikri vagys, apiplėšė švedų pulkininką Arnbergerį. Gyventojų plėšimai ir žudymai plito. Komendantas su vokiečiais kalbėjosi, kaip tinka kalbėtis šeimininkui su įsibrovėliais. Bet vokietį galima sudrausti tik jėga, nuraminti jį tik praskėlus makaulę. Tam dalykui nepakako jėgų. Bermontininkų buvo pilna, kaip skėrių, apsiginklavusių ir įgudusių kovose. Musų saujelė. Visa kariuomenė kovėsi su bolševikais ir lenkais.

Liepos 18 d. Šiaulių rinkoje susirėmė musų patrulis su vokiečiais. Vienas musų kareivis žuvo. Komendantas su Šiaulių visuomenės atstovais parašė vokiečių vadovybei labai drąsų ir griežtą raštą, reikalaudami, kad vokiečiai iš Šiaulių ir Lietuvos tuoj išeitų. Tas raštas buvo įduotas ne tik vokiečių karinei vadovybei Šiauliuose, bet pasiųstas Paryžiaus taikos konferencijai, Lietuvos vyriausybei, Santarvės valstybėms ir pasaulio spaudai. Rašte buvo išdėstytos visos vokiečių niekšybės, žudymai, plėšimai ir visos žiaurybės.

Raštas, žinoma, nieko nepadėjo. Vokiečių vis daugiau ir daugiau į Šiaulius pludo. Del rašto į komendanturą buvo atėję vokiečių karininkai aiškintis, ypač del kaltinimų vokiečių karininkams švedų pulkininko Arnbergerio apiplėšimu. Pasikalbėjimas buvo griežtas. Komendantas atšaukti "įžeidimo" vokiečių karininkams nesutiko.

Bermontininkai į savo tarpą pradėjo samdyti ir lietuvius. Ne be kartumo skaitai pavardes trijų kareivių išdavikų, įsirašiusių į bermontininkus. Tai buvo Eitavičius, Voišvilas ir Ruopšas. Žinoma, tokių niekšų buvo ir daugiau. Visi jie verti prakeikimo.

Vokiečių karo vadovybės santykiai su komendantu del suprantamų priežasčių aštrėjo. Dažnėjo griežti, kategoriški ir grąsinami vokiečių pasikalbėjimai su komendantu. Vokiečiai girdėjo tokius pat griežtus kategoriškus ir drąsius atsakymus.

Vokiečių pulk. Dibičius pareikalavo užleisti patalpas, kuriose gyveno musų kareiviai. Komendantas atsisakė užleisti. Dibičius pagrąsino patalpas ginklu pasiimti, — komendantas pareiškė ginklu jas ginsiąs.

Dibičius, matyt, pabugo pulti kareivines. Tada jis pasirinko mažiau pavojingą priešą — gimnazijos mokinius. Rotmeister's fon Platenas su sužvėrėjusių kareivių gauja puolė vaikus ir mokytojus, sudaužė juos, išvaikė ir pasiėmė gimnaziją savo reikalams. Tada skaudžiai nukentėjo 29 gimnazijos mokiniai ir mokytojai. Lenta su nukentėjusių pavardėmis įmuryta Šiaulių mergaičių gimnazijos sienose primena tas baisias antrąsias Kražių skerdynes.

Kitas Šiaulių dramos veiksmas įvyko spalių mėn. 8 d. Tą naktį vokiečiai organizavo komendanturos puolimą. Šį kartą jiems pasisekė. Ir tas įvykis skaitomas užima žadą. Pulk. Birontas, iš anksto pasmerktas vokiečių sušaudyti, iš vokiečių nagų paspruko, pasislepia. Jo ieško po visą miestą. Sutemus jam pavyksta pasiekti Šv. Kazimiero knygyną, kurio vedėja Jasulaitytė padeda slapstytis. Šiaulių veikėjai — dekanas Jasinskas, kun. Lapis ir miesto burmistras Orlauskas pulk. Birontą paėmė savo rupestingon globon. Visas miestas žinojo, kad komendantas, į vokiečių nagus patekęs, gyvas neišeis.

Kita dieną iš Šiaulių važiavo Radviliškio valsčiaus pirmininkas Masandukas. Jis vežė akiniuotą, plačia skrybėle užsimovusį kunigą.

Gallev 4 Kai Lietuvius Vokiešeduvoje, kur stovėjo Marijampolės batalionas, kunigas pasirodė beesąs vokiečių mirti pasmerktąsis ir taip uoliai ieškomasis pulk. Birontas. Čia jis sužinojo, kad prieš bermontininkus koncentruojama Lietuvos kariuomenė.

Pulk. Bironto knygoje prieš amas ir Šiaulių gyvenimas, kai jie atsidurė vienų bermontininkų naguose. Vėl visa eilė jaudinančių kruvinos ir žiaurios šeimininkavimo istorijos puslapių.

Bermontiados galas žinomas, bet apie jį žinoti niekada nėra per daug. Todel su nenutrukstamu susidomėjimu skaitytojas seka visą kovą žingsnio po žingsnio ir kartu su autoriumi pasigaili, kad lietuviai buvo per daug paklusnūs svetimųjų įsakymams sustabdyti karo veiksmus prieš bermontininkus. Lietuvos žemėje jie su visais vadais turėjo buti visiškai sunaikinti.

(Nors pulkininko A. Bironto knyga, atsiminimai "Bermontininkams Lietuvą Užpuolus" Amerikos Lietuvio redakcijos dar nepasiekė, tačiau jau jų kaikurios ištraukos tilpo Lietuvos spaudoje. Tie pulkininko atsiminimai yra tikrai įdomūs. Ateity tilps daugiau. — **Red.**).

1)—Po Apgarsinimui —

Vieno veiksmo komedija, 28 pusl. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 30c.

2)—Atsiliepė Širdelė —

Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, 31 pusl. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

3)—Grybų Mišinys —

Vaikų Teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu vekalukai vienoj knygelėj. Kaina 25c.

4)—Jonas Burbulas —

Vieno veiksmo komedija. 31 pusl Lošia 3 moterys ir vyras. Kaina 25c., ir

5)—Doros Sargas —

3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. 90 pusl. Lošia 6 vyrai ir 4 moterys. Kaina 50c.

6)—Bijunėlis-Komedija

ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

7)—Sušaldyta Dėdienė,

Vieno akto farsas—komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30 centų.

Imant visas knygeles sykiu — pasiųsime už $1.50. Kreipkitės šiuo adresu:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St., Worcester, Mass.

! ŠVIESKIMES !

REIKALINGI TUOJAU

AMERIKOS LIETUVIUI
pavienių numerių

PARDAVINĖTOJAI

Jei pats negali,

gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių sulig reikalavimo.

Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.

Amerikos Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose — **$1.50**; Lietuvoje — **$2**. Kas užrašys ir prisiųs mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų **DOVANAI** pasirenkant iš musų katalogo. Kreipkitės —

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA SIUNČIA PINIGUS

– ir –

PARDUODA LAIVAKORTES

į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkeliavot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kurią Šalį. Išaiškina Apštį Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Žodžiu sakant, kiekvienas keliauninkas, keliaujantis per Amerikos Lietuvio agenturą, buna aprupintas nuo namų iki namų.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu. Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą, ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Kai Nėra Ko Rašyti...

Šiandie lyja. Kas iš to?
Lys tikriausia ir ryto'!
Upas dėl tokios dienos,
rodos dvasią išvanos!
Kažin ką vis sapnavau
ir surugęs nubudau, —
tai ne juokas — praeitis,
re kia laukti kol užgys...
Lauke, žinoma ruduo
ir tradicinis akmuo
širdį laiko kaip užgulęs,
lyg tas gumbas, kad tetulės...
Leidžiu toli nuo stoties,
kupinas piktos rimties,
ir — kaip "kažin-kas" mąstau,
kad į purvą patekau.
Jis už lango "buvo, bus",
semia vilties jau ratus...
Te žmonių šiurkščių nemyliu,
bet kalbu, nebenutylėu,
kad geriau Kaune jau bučiau,—
nors iš ilgesio ten žučiau —
ilgesio meilaus žmogaus,
kuris dušios neapgaus...
Įvykiai pasauly vyksta,
man širdis be galo pyksta,
kai aš apie juos skaitau
ir purvyną tematau:
nė nueiti, nė nuplaukti,
rodos, imsiu balsiai kaukti!
Toks lietuviškas ruduo,
kai tradicinis akmuo
laiko širdį vis užgulęs,
kaip tas gumbas kad tetulės!...
Bagotoji, 1932 x . 21 d.

Ar. Vitkaukas

Kaip Ruošiama Antrojo Lenkmečio Paroda

Gruodžio 3 d. Šiauliuose "Aušros" muziejuje buvo atidaroma 1863 metų sukilimo paroda; ji truks iki gruodžio 31 d.

Paroda busianti įdomi ir plati. Jau gauta daug eksponatų: sukilimo dalyvių portratai, fotografijos, dokumentai, ginklai ir kitokie karo žygių pabuklai; žiaurios sukilimo likvidacijos pėdsakai — kalinių rankdarbiai, suvenirai, tremtinių buklės vaizdai, literatura; yra net viena sukilėlių vėliava, rusų armotos kulka. Tikimasi dar gauti iš Valstybės Archyvo kai kurių sukilėlių bylas. Gaunama to laikotarpio atsiminimų, užrašų, jų tarpe gražiai ir vaizdžiai surašytų senuolių anos gadynės pergyvenimų. Parodai medžiagos gauta ne tik iš Šiaulių apygardos, bet ir iš Panevėžio, Ukmergės, Kėdainių, Telšių, Raseinių, Tauragės apskričių ir kitų vietų.

Medžiagai rinkti Parodos Komiteto nariai važinėjo į vietas; jau aplankyta virš 100 vietų.

NAUJA MUZIKA

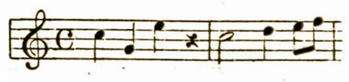

Iš Operetės "Lietuvaitės"
tinkama
Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams
Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ŽILEVIČIUS
Čia sužymėta Visos Operetės "Lietuvaitė" Dainos:

1)—Užtraukim, Jaunime—
2)—Ramiai Miegok ——
3)—Vaikščioja ——
4)—Vėl Susirinkom ——
5)—Sveikas Drutas ——
6)—Kur Mano Panytėlė —
7)—Šokim, Šokim ——
8)—Sveiki, Druti ——
} .25

Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, parduosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9¼ x 12¼ colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinks keletą ir prisiųs mums po 25c už kiekvieną egzempliorį, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie velesniojo užsako. Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

ALBUMAS No. 3

Ką tik išėjo iš spaudos Albumas numerio 3-čio, kuriame telpa 27 gražiausios ir naujausios Polkos, Valcai, Maršai ir Dainos. L. Buinio išleistas naujas Albumas.

TURINIS:

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto 500 metų Sukaktuvių Maršas. Vidurnaktinis Valcas. Eugenija Polka. Pabaudos Polka. Virginija Polka. Palergonija Mazurka. Rusiškas Kazokas. Kohanoška (iš rusiško). Pelėda Polka. Domicelė Polka. Marcinkonių Polka. Rožytė Mazurka. Kristijanuška (iš rusiško). Onytė Polka. Našlaičių Valcas. Agnieška Polka. Aguonėlės Šokis. Sirenos Valcas. Vakarauskų Polka. Vabalninkų Polka. Išpanų Šokis. Žemaitiška Polka. Lenciugėlis Šokis. Kazokėlis Šokis. Aldona Mazurka. Birutės Polka.

Šios knygos turim tik ant pirmos smuikos. Kaina su prisiuntimu 75c. knyga. Vėliau turėsim knygų ir ant kitu muzikos instrumentų. Orderiuodami siųskite sykiu ir pinigus, įdėdami į laišką čekį ar Money Orderį. Laiškus adresuokite:

Amerikos Lietuvis.
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

Vietos žinios

Bancroft Trust Kompanijos Dividendas Pirmadienį

Depozitoriam prirengta dividendo čekių už 40-tą nuošimtį Bancroft Trust kompanijos taupymo skyriuje pirmadienį. Čekiai bus suteikti depozitoriams, kurie pristatys reikalavimo liudymus. Šie liudymai buvo suteikti depozitoriams, kurie paliko knygutes banke.

Depozitoriai dabar gali pasiųst liudymus bankai ir dividendo čekiai bus jiems pasiųsti pirmadienį. Šie čekiai gali but vartojami taip kaip bile kitas čekis. Daroma sutartis su vietiniu banku šių čekių iškeitimu. Tai antras dividendas kurį taupymo depozitoriai gavo, nes pirmutinis 10 nuošimčių buvo atmokėta ankščiau.

Dividendas, kurs bus išmokėtas pirmadienį sudaro $1,800,000 sumos ir dar tie depozitoriai, kurie nepriėmė pirmą dividendą gaus visą 50-tą nuošimtį pirmadienį.

Per Radio Tamkiutė ir Kažemėkas

Iš Jono Valaičio vedamos lietuvių Radio Balso programos, pereitą trečiadienį dainavo p. Stasys Kažemėkas, akampanuojant p-lei Tamkiutei. Šį trečiadienį 7-tą val. vakare juodu duetu dainuos. Judviejų dainos ir balsai klausytojams ypatingai per radio labai patinka. Malonus, švelnus balsai geriau tinka per radio dainuoti, nei scenoj. O jų kaip tik toki balsai.

Dainininkų, biznierių ir šiaip susidomėjusių lietuvių Radio reikalais, prašome kreiptis į vedėją: Jonas Valaitis, 676 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

Pramoga Seštadienį

SLA. 358-ta kuopa rengia kortavimo vakarą arba "Whist Party", šeštadienį, gruodžio 16-tą, 6-tą valandą vakare pas P. Bublį. Pramoga įvyks ant 3-čio aukšto, po nr. 3 Jacob Court, iš Ledge gatvės. Visi kurie mėgsta lošti kortomis, kviečiami atsilankyti. **Kuopos Komitetas**

Hi-Test Range &

Millbury St. Coal & Ice COMPANY

Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631

Visokios Rušies Angliai

NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS

Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui

JONAS KIELA

441 Millbury St., Worcester, Mass.

Atvyko Amerikon Arėjas Vitkauskas

Arėjas Vitkauskas yra žymus Lietuvos rašytojas, jo raštais veik visa lietuvių spauda yra perpildyta. Ypatingai jo raštų svarba yra tame, kad jie rašomi bepartyve kryptim, nes tokia kryptim rašomi raštai daugiausia teisybės pasako.

Butų pageidaujama, kad Amerikos lietuvių kolonijos artimesniam susipažinimui su gerb. Lietuvos rašytoju, pasistengtų jį pasikviest į bendrus savo parengimus, kur butų galima bendrai mintimis pasidalint su ką tik atvykusiu iš užjurio svečiu.

"Birutės" Draugijos Metinis Susirinkimas

Šios draugijos metinis susirinkimas įvyks šeštadienio vakare, gruodžio 16-tą, Klubo svetainėje, 12 Vernon gatvės, 7-tą valandą vakare. Birutės draugijos nariai privalo skaitlingai atsilankyt į viršmisėtą susirinkimą. Laike susirinkimo bus svarstoma apie "Birutės" draugijos 20-ties metų gyvavimo sukaktuvių paminėjimą, kurs įvyks sekmadienį, gruodžio 31-mą dieną, 7:30 valandą vakare, klubo svetainėje. Kaip girdėjote, bus rengiama puiki vakarienė su įvairia programa ir šokiais iki vėlai. Mes turime tinkamai prisirengt prie šių iškilmių.

Metiniame susirinkime bus renkama nauja draugijos valdyba sekantiems metams, todel nariai turi kuo skaitlingiausiai atsilankyt, kad butų iš ko išrinkt sau tinkamą valdybą. Šis yra paskutinis susirinkimas, laike kurio bus priimami jaunuoliai be įstojimo mokesties, todel paraginkit naujus narius, kad prisirašytų.

Pageidaujama, kad visi atsilygintų savo mėnesines mokestis už šiuos metus, kad palengvint valdybai sutvarkyt knygas ir tinkamai išduot atskaitą.

Kurie atsinaujins arba užsirašys "Amerikos Lietuvį" metams, tie gaus dovanai puikų Dariaus-Girėno kalendorių. **J. V.**

Nauja Lietuvių Ukėsų Kliubo Valdyba

Pirmadienį, gruodžio 11-tą, Lietuvių Ukėsų Kliubas laikė savo prieš-metinį susirinkimą laike kurio buvo aptarta sekančio meto darbuotė ir išrinkta valdyba ateinantiems metams slaptu balsavimu. Valdyba 1934 metams išrinkta sekanti: Jonas Dirvelis, pirmininkas; Jonas Čenis, vice-pirmininkas; Stanislovas Purvinskas, iždininkas; Jonas Emkus, užrašų raštininkas; Pranas Stepšis, finansų raštininką; Juozas Pupka, finansų raštininko pagelbininkas; Jonas Čunys, maršalka; Jonas Endzelis ir Juozas Šalaviejus, iždo globėjai. Susirinkimas tęsėsi iki po vidurnakčio. Nauja valdyba užims vietas laike metinio susirinkimo, kurs įvyks sausio 8-tą dieną.

Kalėdinės Atvirutės su Lietuviškais Parašais

Kalėdos jau čia pat. Ateikyt į Amerikos Lietuvio knygyną ir išsir nkit sau tinkamas atvirutes su lietuviškais sveikinimais ir linkėjimais.

Apart atv ručių, galima gaut ir rekordų su kalėdinėmis giesmėmis, Dariaus-Girėno rekordą ir kitokius.

O kas naujai užsirašys ar pasinauj ns Amerikos Lietuvį metams, tas gaus neapsakomai gražų istorišką Dariaus-Girėno sienini kalendorių 1934 metams.

Geriausia kalėdinė dovana tai la kraštis. Užrašyk į Lietuvą savo giminėms Amerikos Lietuvį metams, tai gausi Dovanai Dariaus-Girėno Kalendorių.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon Street — Worcestery

Žodis Vietos Draugijoms

Amerikos Lietuvio leidėjai atsikreipia į visas vietos draugijas, kurios turėjo jį už organą, kad savo metiniuose susirinkimuose užsiprenumeruotų kuo daugiausia vienintelį vietos laikraštį. Draugijų nariams ant syk daugiau susirašant prenumeratos kaina yra numažinama po senovei. Ir dar, apart numažintos kainos, kiekvienos draugijos naris gaus istorinį Dariaus-Girėno kalendorių dovanai.

Kalendoriai jau gatavi. Prašome ateit Amerikos Lietuvio raštinėn ir pasiimt.

Am. Lietuvio Leidėjai

Vietos Lietuviams Verslovininkams

Visi vietos ir apielinkės verslininkai yra kviečiami ateit į "Amerikos Letuvio" raštinę ir nors sykį ant metų pasigarsint lietuviškam laikrašty. Visų prašytumem iš kalno pasirupint apie savo garsinimą, kad tinkamai jį prirengus spaudon. Abelnai biznio peržvalga nemokamai patalpinsim "Vietos Žinių" skyriuje. **Am. Lietuvio Adm.**

Naudokitės Proga!

"AMERIKOS LIETUVIS" Į LIETUVĄ TIK $2.

Kurie turi užrašė į Lietuvą "Amerikos Lietuvį" ir jau jų prenumerata yra išsibaigus — prašom panaujint. Taipgi nurėtume paprašyt ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipt į savo giminaičius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50 Užrubežy—Lietuvoje $2.00.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėt negalėsim. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester. Mass

Parsiduoda Farmos

Parsiduoda — 14 akrų žemės su namais, arti Webster Square, tai yra pačiame mieste. Cemento takai iki vietai didžiulių dirbtuvių. Kaina $3600. Taipgi parduodu žemę akrais prie naujo ir didžiausio kelio šaly miesto. Ir dar parduodu ežerą šaly miesto, gera proga del penkeriopo biznio.

JONAS BUROKAS
164 Washington St. — Worcestery
(50 — 1)

Išnuomavimui

Šešių kambarių tenementas, 12 View gatvės, antro aukšto, su visais naujais įtaisymais—randa prieinama. Kreipkitės pas A. Karpavičių, 12 View gatvės, Tel. 4-8384, Worcester, Mass. (50 —52)

SLA. Byla Su Bolševikais

Pirmadieny, gruodžio 11, Worresterio teisme vėl buvo nagrinėjama SLA. 57 kuopos byla su bolševikais, kurie pasigriebė Susivienijimo ir kuopos turtą ir nusinešė į savo Darbininkų Susivienijimą, kurs Mass. valstijoj neturi tiesos nė kuopų nė turėti. Kaip jau žinoma, Aukščiausias teismas atrado, kad Master'is ir Aukštesnysis teismas klydo, išnešdami nutarimą, kad bolševikai neturi atsiskaityti su Susivienijimu, ir paliepė Aukštesniam teismui iš naujo pernagrinėt faktus ir išnešti nuosprendį — kiek pinigų ir kokį Susivienijimo turtą bolševikai nusinešė, ir priversti juos Susivienijimui grąžinti.

Adv. Bagočius pareiškė, kad teismas grąžino tų faktų ištyrimo klausimą buvusiam Masteriui, ir nagrinėjimas turi prasidėt ne vėliau sausio 15, 1934, o teismui faktus turi raportuoti ne vėliau kovo 1, 1934, ir pridurė, kad nėra jokios abejonės, kad užgriebusieji bus priversti viską Susivienijimui grąžinti.

Reporteris Z.

Demokratų Kliubo Nariams

sirinkimas įvyks gruodžio 16-tą, šeštadienį, 38A Providence gatvės, 7-tą valandą vakare. Malonėkit visi nariai atsilankyt į šį susirinkimą, nes bus labai svarbių reikalų aptarti visiems metams. Kiekvieno nario priedermė yra ateiti ir prisidėt prie klubo veikimo. Kurie nariai neatsilankys, tie neturės teisę paskui rugot, jeigu ne pagal jų norą reikalai bus nutarti. Valdyba kviečia visus narius.

V. K. Barysas

PINIGAI Kada Jums Reikia!

Kreipkitės Prie Musų Reikalui Esant, Mes Užmokėsime Jusų Skolas

"Visiems Žmonėms Dažnai Prireikia Pinigų Palaikymui Gero Kredito".

Leiskite Mums Užmokėt Jusų Sąskaitas DABAR

Atmokėkite pagal "NAUJOS METODOS BIUDŽETO PLANĄ" arba Lengvomis Mėnesinėmis Mokestimis, pritaikyta pagal JUSŲ Įeigas

544 MAIN GATVĖS — NEW METHOD LOANS Leidimas 210 — TELEFONAS 5-3181

Parsiduoda
50 Kiaulių su Paršiukais

Kas norit ant švenčių įsigyt skanios šviežienos tesikreipia pas Juozą Čiunį, bekono augintoją. Pas jį galėsite išsirinkt didelių ir mažų kiaulaičių — gyvų ar paskerstų už nepaprastai žemas kainas po 8 — 9c už svarą. Gyvulius ar mėsą pats savininkas pristato į namus. Kreipkitės —

JOE CHUNIS
362 Greenwood St. — Worcestery
(50—1)

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

Lietuva – Vilnius ir Dariaus-Girėno Laidotuvės
Garsiniuose Krutamuose Paveiksluose
Paveikslai Gaminti ir Rodomi J. Janush, Jr. — Januškevičiaus. Parapijos, Draugijos, Kliubai ir Kuopos, norėdamos surengti paveikslų vakarą, kreipkitės šiuo adresu:
J. JANUSH, JR.
219 SO. HIGHLAND STREET
W. Hartford, Conn.

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

WINER & CO.
KRAUTUVĖS RANDASI:
132 Water gatvės — Tel. 4-1217
1 Harrison gatvės — Tel. 5-9406
1 Granite gatvės — Tel. 5-3436
PRISTATOM UŽSAKYMUS VISOSE MIESTO DALYSE
Specializuojam pieno produktų ir įvairių valgių reikalavimuose

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

ALUS
Vokiški Alųs ir Vynai
Cullen & Co.
Tel. Dial 4-7578
Gatavai Surišta Išsinešt
22 MADISON

KELLEY SQUARE MARKET
JONAS RUDNIKAS, Savininkas
31 Kelley Square — Worcestery
Laikas Prisirengt Kalėdoms!
Užlaikome geriausios rušies mėsos — paršienos, avienos, veršienos ir vištienos. — Mėsa švieži — Kainos Prieinamos
Darom Skaniausias Lietuviškas Dešras
Ateikite Persitikrint
UŽLAIKOME DARŽOVIŲ, GARDUMYNŲ IR VISOKIŲ VALGOMŲJŲ DAIKTŲ
SPECIALIAI KALĖDOMS
KALAKUTŲ — VIŠTŲ — KUMPIŲ
Surišti Kalėdų popiera, gražiai supakuoti, ir vieta palikta del adreso parašymo. Pasirinkit, tai bus puikiausia Kalėdų Dovana.
GREITAS IR RUPESTINGAS PATARNAVIMAS

Sanitariška Barbernė
Šioje barbernėje rasi geriausią patarnavimą ir už prieinamiausią kainą. Taipgi mes užlaikom vaistų nuo plaukų slinkimo. Kriepkitės
JURGIS BABONAS
174 Millbury St. — Worcestery

Parsiduoda Pianas
Pigus — Geras — Tinkamas Vaikams mokytis — Kartu ir gausit piano lekcijas. Kreipkitės —
J. VINICKAS.
4 Penn Avenue — Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

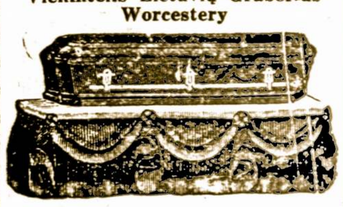

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898
340 HARDING STREET

Linkime Visiems Musų Kostumieriams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų 1934 Metų!

Vyrai, Moterys, Vaikinai, Merginos ir Vaikučiai:

Norėdami gražiai apsirėdyt, malonėkite nepamiršt musų krautuvės. Turime daugiau negu kada pirma visokių aprėdalų, Siutų, Overkaučių, Skurinių Jaketų, Šiltų apatinių ir viršutinių Marškinių; gražių Šalikų, Pirštinių, Kaklaryšių, ir čeverykų; Moterims Kautų, Kailinių Kautų, Dresių, Dresiukių, Kepurių, Kaldrų, Blanketų, Pančekų, Visokius Rušies Laikrodėlių, Lietuviškų rekorų ir visokių reikalingų padabinimų.

A. J. Katkauskas – Dvi Krautuvės
Tel. Dial 2-8186
372-376 Millbury Street — Worcester, Mass.
(50—51)

ŠIMTAI PUIKIŲ
KALĖDINIŲ DOVANŲ už $1
Kalėdų Dovanų Krautuvėlė
— Apačion Laiptais —
GROSS STRAUSS

REKORDŲ IŠPARDAVIMAS
Columbia — Victor — Okeh — Odeon
REKORDAS PO 50c-75c
Kas pasiskubins, tas turės progą įsigyt naujausius ir gražiausius rekordus ant Kalėdų Švenčių.
Amerikos Lietuvio Knygynas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.